

Βρυξέλλες, 16 Δεκεμβρίου 2021
(OR. en)

15152/21

**Διοργανικός φάκελος:
2021/0427 (COD)**

**JAI 1428
MIGR 279
ASILE 77
FRONT 444
RELEX 1112
CODEC 1678**

ΠΡΟΤΑΣΗ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	15 Δεκεμβρίου 2021
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2021) 890 final
Θέμα:	Πρόταση ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την αντιμετώπιση καταστάσεων εργαλειοποίησης στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2021) 890 final.

σνημμ.: COM(2021) 890 final

Στρασβούργο, 14.12.2021
COM(2021) 890 final

2021/0427 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**για την αντιμετώπιση καταστάσεων εργαλειοποίησης στον τομέα της μετανάστευσης
και του ασύλου**

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Αντιμετώπιση της εργαλειοποίησης μεταναστών στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ

Ένα ιδιαίτερα ανησυχητικό φαινόμενο που παρατηρείται είναι ο αυξανόμενος ρόλος κρατικών φορέων στην τεχνητή δημιουργία και διευκόλυνση της αντικανονικής μετανάστευσης, με τη χρήση των μεταναστευτικών ροών ως εργαλείου για πολιτικούς σκοπούς, για την αποσταθεροποίηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της.

Ως απάντηση στην εργαλειοποίηση ανθρώπων από το καθεστώς της Λευκορωσίας, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογράμμισε, στα συμπεράσματα που ενέκρινε στις 21 και 22 Οκτωβρίου 2021, ότι η ΕΕ δεν θα δεχθεί καμία απόπειρα τρίτων χωρών να εργαλειοποιήσουν τους μετανάστες για πολιτικούς σκοπούς. Οι ηγέτες δεσμεύτηκαν να συνεχίσουν να αντιμετωπίζουν τη συνεχιζόμενη υβριδική επίθεση του καθεστώτος της Λευκορωσίας στα σύνορα της ΕΕ. Υπενθύμισαν επίσης την ανάγκη να εξασφαλιστούν αποτελεσματικές επιστροφές και η πλήρης εφαρμογή των συμφωνιών και των ρυθμίσεων επανεισδοχής, με τη χρήση των απαραίτητων μοχλών πίεσης. Δήλωσαν ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση παραμένει αποφασισμένη να εγγυηθεί τον αποτελεσματικό έλεγχο των εξωτερικών της συνόρων. Η Επιτροπή κλήθηκε να προτείνει τυχόν αναγκαίες αλλαγές στο νομικό πλαίσιο της ΕΕ και συγκεκριμένα μέτρα που θα υποστηρίζονται από επαρκή χρηματοδοτική στήριξη για τη διασφάλιση άμεσης και κατάλληλης αντίδρασης σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ και τις διεθνείς υποχρεώσεις, περιλαμβανομένου του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Στις 23 Νοεμβρίου 2021 η Επιτροπή, από κοινού με τον ύπατο εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, εξέδωσε ανακοίνωση¹ στην οποία συνοψίζονται τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την αντιμετώπιση της άμεσης κατάστασης, καθώς και τα πρόσθετα μέτρα που βρίσκονται σε εξέλιξη για τη δημιουργία μονιμότερης εργαλειοθήκης με σκοπό την αντιμετώπιση μελλοντικών προσπαθειών αποσταθεροποίησης της ΕΕ μέσω της εργαλειοποίησης των μεταναστών. Είχε ήδη αναφερθεί στο φαινόμενο στο ανανεωμένο σχέδιο δράσης της ΕΕ κατά της παράνομης διακίνησης μεταναστών (2021-2025)².

Την 1η Δεκεμβρίου 2021, στο πλαίσιο των μέτρων αυτών, η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση απόφασης του Συμβουλίου βάσει του άρθρου 78 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), με στόχο τη στήριξη της Λετονίας, της Λιθουανίας και της Πολωνίας, παρέχοντας τα μέτρα και την επιχειρησιακή στήριξη που απαιτούνται για τη διαχείριση, με εύτακτο και αξιοπρεπή τρόπο, της άφιξης των προσώπων που εργαλειοποιούνται από τη Λευκορωσία, με απόλυτο σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Η πρόταση συμπληρώνει τις χρηματοδοτικές, επιχειρησιακές και διπλωματικές προσπάθειες που καταβάλλουν η Ένωση και τα κράτη μέλη της για την αντιμετώπιση αυτής της υβριδικής επίθεσης, συμπεριλαμβανομένων περιοριστικών μέτρων κατά του καθεστώτος της Λευκορωσίας, της παροχής υλικής στήριξης στα οικεία κράτη μέλη μέσω του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της Ένωσης, της ανάπτυξης των οργανισμών της ΕΕ ή της

¹ Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Αντίδραση στην κρατική εργαλειοποίηση μεταναστών στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ [JOIN(2021) 32 final].

² COM(2021) 591 final.

κινητοποίησης πρόσθετων κονδυλίων για τη στήριξη της Λετονίας, της Λιθουανίας και της Πολωνίας.

Όσον αφορά το μέλλον, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να επιχειρήσουν και άλλες χώρες να πραγματοποιήσουν υβριδικές επιθέσεις κατά της Ένωσης, οι οποίες θα περιλαμβάνουν την εργαλειοποίηση των μεταναστών. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό η Ένωση και τα κράτη μέλη της να διαθέτουν όλα τα εφόδια για να αντιμετωπίσουν κάθε μελλοντική εργαλειοποίηση μεταναστών και να αντιδράσουν άμεσα στις επιθέσεις αυτές. Τα στοιχεία που παρουσιάζονται στην παρούσα πρόταση, σε συνδυασμό με τα μέτρα που περιλαμβάνονται στην τροποποίηση του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, αποτελούν την απάντηση στην έκκληση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου προς την Επιτροπή και επιδιώκουν να παράσχουν ένα πλαίσιο για την απάντηση αυτή.

Όταν αντιμετωπίζουν κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν την ευελιξία να ενεργούν εντός ενός νομικού πλαισίου που θα είναι σχεδιασμένο για την αντιμετώπιση της συγκεκριμένης κατάστασης και τη διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων όσων πέφτουν θύματα εργαλειοποίησης. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή προτείνει νέα νομική πράξη παράλληλα με εκείνες που περιλαμβάνονται ήδη στο νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο, με στόχο την αντιμετώπιση της εξαιρετικής περίπτωσης της εργαλειοποίησης των μεταναστών. Η παρούσα πρόταση βασίζεται στις λύσεις που εφαρμόστηκαν στο πλαίσιο των μέτρων στήριξης για τη Λετονία, τη Λιθουανία και την Πολωνία και έχει ως στόχο να θέσει στη διάθεση των κρατών μελών όλα τα αναγκαία νομικά μέσα για την αντιμετώπιση ενδεχόμενων μελλοντικών καταστάσεων εργαλειοποίησης. Με τον τρόπο αυτόν θα εξασφαλιστεί σταθερό και έτοιμο προς χρήση πλαίσιο για τη διαχείριση οποιασδήποτε τέτοιας κατάστασης στο μέλλον και, ως εκ τούτου, δεν θα είναι πλέον αναγκαία η προσφυγή σε ad hoc μέτρα δυνάμει του άρθρου 78 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ για την αντιμετώπιση καταστάσεων εργαλειοποίησης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας πρότασης.

Η πρόταση τροποποίησης του κώδικα συνόρων του Σένγκεν³ ορίζει την εργαλειοποίηση μεταναστών ως κατάσταση κατά την οποία τρίτη χώρα υποκινεί αντικανονικές μεταναστευτικές ροές προς την Ένωση ενθαρρύνοντας ή διευκολύνοντας ενεργά την κυκλοφορία υπηκόων τρίτων χωρών στα εξωτερικά σύνορα, προς ή από την επικράτεια της και στη συνέχεια προς τα εν λόγω εξωτερικά σύνορα, όταν οι ενέργειες αυτές αποτελούν ένδειξη της πρόθεσης τρίτης χώρας να αποσταθεροποιήσει την Ένωση ή κράτος μέλος, όταν η φύση των ενεργειών αυτών ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο βασικές λειτουργίες του κράτους, συμπεριλαμβανομένων της εδαφικής ακεραιότητάς του, της διατήρησης της δημόσιας τάξης ή της διαφύλαξης της εθνικής του ασφάλειας.

Η παρούσα πρόταση, η οποία συνοδεύει την πρόταση τροποποίησης του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, εξετάζει την κατάσταση της εργαλειοποίησης υπό το πρίσμα της μετανάστευσης, του ασύλου και των επιστροφών⁴. Στόχος της παρούσας πρότασης είναι να στηρίξει το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών με τη θέσπιση ειδικής επείγουσας διαδικασίας για τη διαχείριση της μετανάστευσης και του ασύλου και, όπου απαιτείται, με την πρόβλεψη μέτρων στήριξης και αλληλεγγύης για τη διαχείριση της

³ Πρόταση COM (xxxx/xxxx) για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν).

⁴ Πρόταση COM (xxxx/xxxx) για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν).

άφιξης προσώπων που έχουν εργαλειοποιηθεί από τρίτη χώρα με εύτακτο, ανθρώπινο και αξιοπρεπή τρόπο και με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Αναπαράγει σε μεγάλο βαθμό το φάσμα των δυνατοτήτων που τέθηκαν στη διάθεση της Λετονίας, της Λιθουανίας και της Πολωνίας στο πλαίσιο της πρότασης απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με προσωρινά έκτακτα μέτρα υπέρ των εν λόγω κρατών μελών⁵. Είναι αναμενόμενο ότι, όταν τα προβλεπόμενα μέτρα είναι δικαιολογημένα, η ΕΕ και άλλα κράτη μέλη θα στηρίζουν επίσης τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν τις συνέπειες κατάστασης εργαλειοποίησης μεταναστών με μέσα όπως η στήριξη από τους οργανισμούς της ΕΕ, οι ευκαιρίες χρηματοδότησης της ΕΕ και ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ένωσης.

Οι προτεινόμενες επιλογές συμπληρώνουν και ενισχύουν τις προτάσεις που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο του νέου συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο. Ως εκ τούτου, οι ειδικοί κανόνες που θεσπίζονται στην παρούσα πρόταση για ένα μόνιμο πλαίσιο βασίζονται και θα πρέπει να συνάδουν με τις προτάσεις της Επιτροπής που αποτελούν τη βάση της μελλοντικής πολιτικής της ΕΕ για τη μετανάστευση και το άσυλο. Πρώτον, την πρόταση κανονισμού του 2016 για τις διαδικασίες ασύλου⁶, η οποία εναρμονίζει πλήρως και καθορίζει τους γενικούς διαδικαστικούς κανόνες και εγγυήσεις στον τομέα του ασύλου, και την οικεία τροποποιημένη πρόταση⁷ που εκδόθηκε το 2020, η οποία θεσπίζει τη νέα διαδικασία ασύλου στα σύνορα. Δεύτερον, την πρόταση του 2016 για την αναδιάρθρωση της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής⁸, η οποία θέτει τη βάση για πιο ομοιόμορφες υλικές συνθήκες υποδοχής και επιβάλλει πρόσθετες υποχρεώσεις στους αιτούντες διεθνή προστασία ώστε να αποτρέπονται οι μη επιτρεπόμενες περαιτέρω μετακινήσεις. Τρίτον, την πρόταση του 2018 για την αναδιάρθρωση της οδηγίας για την επιστροφή⁹, η οποία θα βελτιώσει την αποτελεσματικότητα της πολιτικής της ΕΕ για την επιστροφή. Τέλος, την πρόταση κανονισμού για την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης και ανωτέρας βίας¹⁰ (στο εξής: πρόταση του 2020 περί κρίσης), με την οποία προσαρμόζονται οι κανόνες για το άσυλο και την επιστροφή, καθώς και ο μηχανισμός αλληλεγγύης, για να βοηθηθούν τα κράτη μέλη στην αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης και ανωτέρας βίας.

Τα μέτρα που περιλαμβάνονται στην πρόταση του 2020 περί κρίσης δεν έχουν σχεδιαστεί για την αντιμετώπιση καταστάσεων στις οποίες βάζονται η ακεραιότητα και η ασφάλεια της Ένωσης ως αποτέλεσμα της εργαλειοποίησης μεταναστών. Οι ειδικοί κανόνες για το άσυλο που προβλέπονται στην πρόταση του 2020 περί κρίσης σχεδιάστηκαν ειδικά για καταστάσεις «μαζικής εισροής», κατά τις οποίες ένα κράτος μέλος δεν είναι σε θέση να διαχειριστεί τον υψηλό αριθμό αφίξεων, καθώς και για καταστάσεις ανωτέρας βίας.

---

⁵ COM(2021) 752.

⁶ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας διεθνούς προστασίας στην Ένωση και την κατάργηση της οδηγίας 2013/32/ΕΕ [COM(2016) 467 final — 2016/0244 (COD)].

⁷ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας διεθνούς προστασίας στην Ένωση και την κατάργηση της οδηγίας 2013/32/ΕΕ [COM(2020) 611 final].

⁸ Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (αναδιάρθρωση) [COM(2016) 465 final — 2016/0222(COD)].

⁹ Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (αναδιάρθρωση) [COM(2018) 634 final].

¹⁰ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης και ανωτέρας βίας στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου [COM(2020) 613 final].

Παρότι η παρούσα πρόταση αποσκοπεί στην αντιμετώπιση της ειδικής κατάστασης της εργαλειοποίησης μεταναστών, εμπνέεται από τους κανόνες που προβλέπονται στην πρόταση του 2020 περί κρίσης για τον σχεδιασμό των ειδικών μέτρων που έχουν προσαρμοστεί στην ανάγκη αποτελεσματικής αντιμετώπισης των εχθρικών ενεργειών της τρίτης χώρας σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αξίες της Ένωσης. Οι κανόνες αυτοί αποσκοπούν στην αντιμετώπιση αυτής της ειδικής κατάστασης χωρίς να υπονομεύεται το δικαίωμα ασύλου ή η αρχή της μη επαναπροώθησης και διασφαλίζουν πλήρως την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των προσώπων που έχουν εργαλειοποιηθεί. Τα μέτρα που περιλαμβάνονται στην πρόταση θα συμπληρώσουν τα μέτρα ελέγχου των συνόρων που λαμβάνονται στο πλαίσιο του κώδικα συνόρων του Σένγκεν με ειδικούς κανόνες για τις διαδικασίες ασύλου και επιστροφής, επιπλέον των επιχειρησιακών μέτρων και των μέτρων αλληλεγγύης προς στήριξη του οικείου κράτους μέλους.

Όταν η ΕΕ δέχεται επίθεση, είναι σημαντικό η ΕΕ, σε επίπεδο Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, να αναγνωρίζει ότι οι ενέργειες τρίτης χώρας μπορούν να θεωρηθούν ως εργαλειοποίηση μεταναστών. Οι εν λόγω ενέργειες δεν στοχοποιούν κατ' ανάγκη ένα ή περισσότερα κράτη μέλη, αλλά την ΕΕ στο σύνολό της και, ως εκ τούτου, απαιτείται συλλογική στήριξη από την ΕΕ. Στο πλαίσιο τέτοιας κατάστασης, η παρούσα πρόταση παρέχει στο οικείο κράτος μέλος τη δυνατότητα να εφαρμόζει ειδική επείγουσα διαδικασία για τη διαχείριση της μετανάστευσης και του ασύλου με ειδικές διαδικαστικές διατάξεις για μεγαλύτερες προθεσμίες καταχώρισης και τη δυνατότητα να λαμβάνεται στα σύνορα απόφαση σχετικά με το παραδεκτό ή με την ουσία όλων των αιτήσεων, με εξαίρεση ειδικές ευάλωτες περιπτώσεις για τις οποίες δεν μπορεί να υπάρξει μέριμνα. Προβλέπει επίσης ειδικές διατάξεις για την επιστροφή. Το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών θα μπορούσε να ζητήσει την εφαρμογή αυτών των ειδικών κανόνων μεμονωμένα ή σωρευτικά, για να βοηθηθεί κατά την οικεία διαχείριση των εξαιρετικών περιστάσεων. Ωστόσο, οι προϋποθέσεις που καθορίζονται για την εφαρμογή κάθε διάταξης πρέπει να πληρούνται μεμονωμένα. Επιπλέον, ο έλεγχος διαλογής υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών σύμφωνα με τους κανόνες που θεσπίζονται στην πρόταση κανονισμού για τον έλεγχο διαλογής θα πρέπει να εφαρμόζεται με τη δυνατότητα παράτασης της πενήνταμερης προθεσμίας κατά πέντε ακόμη ημέρες, όπως καθορίζεται στην εν λόγω πρόταση¹¹.

Η πρόταση διατηρεί το δικαίωμα πρόσβασης στο έδαφος της ΕΕ με σκοπό την αναζήτηση ασύλου και την πρόσβαση στην ίδια τη διαδικασία διεθνούς προστασίας. Επιπλέον, οι εγγυήσεις που εφαρμόζονται βάσει του δικαίου της ΕΕ εξακολουθούν να εφαρμόζονται για τη διασφάλιση της προστασίας των ευάλωτων προσώπων, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών. Τα μέτρα αυτά συνοδεύονται από σειρά περαιτέρω εγγυήσεων. Η πρόταση προβλέπει επίσης τη δυνατότητα να ζητεί το οικείο κράτος μέλος μέτρα στήριξης και αλληλεγγύης, στα οποία μπορούν να συμβάλλουν και άλλα κράτη μέλη. Σύμφωνα με την παρούσα πρόταση, το Συμβούλιο θα πρέπει να εγκρίνει με εκτελεστική απόφαση την εφαρμογή της επείγουσας διαδικασίας για τη διαχείριση της μετανάστευσης και του ασύλου από το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών.

- 1) Επείγουσα διαδικασία για τη διαχείριση της μετανάστευσης και του ασύλου στα εξωτερικά σύνορα σε καταστάσεις εργαλειοποίησης

Η παρούσα πρόταση θεσπίζει επείγουσα διαδικασία για τη διαχείριση της μετανάστευσης και του ασύλου σε σχέση με υπηκόους τρίτων χωρών και ανιθαγενείς που συλλαμβάνονται ή

¹¹ Η πρόταση για τον έλεγχο διαλογής περιλαμβάνει επίσης κανόνες σχετικά με τους προκαταρκτικούς υγειονομικούς ελέγχους, μεταξύ άλλων για τις μεταδοτικές ασθένειες, οι οποίοι θα ισχύουν για όλους τους υπηκόους τρίτων χωρών και τους ανιθαγενείς που υποβάλλονται σε έλεγχο διαλογής στα εξωτερικά σύνορα.

εντοπίζονται πλησίον των συνόρων με τρίτη χώρα η οποία εργαλειοποιεί μετανάστες μετά από μη επιτρεπόμενη διέλευση ή αφού παρουσιαστούν στα συνοριακά σημεία διέλευσης.

α) Επείγουσα διαδικασία για τη διαχείριση του ασύλου

Τα βασικά χαρακτηριστικά αυτής της διαδικασίας είναι τα εξής:

- **Δυνατότητα του οικείου κράτους μέλους να καταχωρίζει αίτηση ασύλου και να παρέχει τη δυνατότητα πραγματικής υποβολής της μόνο σε συγκεκριμένα σημεία καταχώρισης που βρίσκονται κοντά στα σύνορα, συμπεριλαμβανομένων των συνοριακών σημείων διέλευσης που έχουν οριστεί για τον σκοπό αυτόν**

Σύμφωνα με την τροποποίηση του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών θα έχει τη δυνατότητα να περιορίζει τις ροές στα σύνορα μειώνοντας τον αριθμό των ανοικτών συνοριακών σημείων διέλευσης με σκοπό την πρόληψη της παράνομης εισόδου και την προστασία της εθνικής του ασφάλειας.

Για να εξασφαλιστεί συνεκτική προσέγγιση με τα μέτρα αυτά στο πλαίσιο κατάστασης εργαλειοποίησης, η παρούσα πρόταση διασφαλίζει πραγματική και αποτελεσματική πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου σύμφωνα με τις δυνατότητες που προσφέρει η πρόταση κανονισμού για τις διαδικασίες ασύλου, οι οποίες επιτρέπουν στα κράτη μέλη να ορίζουν συγκεκριμένες τοποθεσίες για την καταχώριση και την υποβολή αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας. Τα εν λόγω ειδικά σημεία καταχώρισης μπορούν να βρίσκονται κοντά στα σύνορα, στα οποία μπορούν επίσης να περιλαμβάνονται τα συνοριακά σημεία διέλευσης που έχουν οριστεί για τον σκοπό αυτόν.

- **Δυνατότητα παράτασης της προθεσμίας καταχώρισης σε τέσσερις εβδομάδες κατ' ανώτατο όριο**

Η παρούσα πρόταση επιτρέπει, αλλά δεν απαιτεί, στο κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών να παρατείνει την προθεσμία καταχώρισης των αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας σε τέσσερις εβδομάδες κατ' ανώτατο όριο όσον αφορά τις αιτήσεις ασύλου υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών που συλλαμβάνονται ή εντοπίζονται πλησίον των εξωτερικών συνόρων με τρίτη χώρα η οποία εργαλειοποιεί μετανάστες μετά από παράνομη είσοδο ή αφού παρουσιαστούν στα συνοριακά σημεία διέλευσης. Η ευελιξία αυτή μπορεί να είναι αναγκαία για να είναι σε θέση το κράτος μέλος να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στις εχθρικές ενέργειες, ενώ, παράλληλα, του παρέχει τη δυνατότητα να διαχειρίζεται τον απροσδόκητο φόρτο εργασίας, δεδομένων της φύσης και του αιφνίδιου χαρακτήρα της παρεμβολής της τρίτης χώρας.

Όταν οι μετανάστες εργαλειοποιούνται, μέσω της αιφνίδιας και απρόβλεπτης παρεμβολής / παρέμβασης εχθρικής τρίτης χώρας, το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει την κατάσταση αυτή ενδέχεται να χρειαστεί να ανακατευθύνει πόρους στη διαχείριση της άφιξης υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών στα σύνορά του. Ως εκ τούτου, το κράτος μέλος ενδέχεται να χρειαστεί χρόνο για να αναδιοργανώσει τους πόρους του και να αυξήσει την ικανότητά του, μεταξύ άλλων με την υποστήριξη των οργανισμών της ΕΕ. Ωστόσο, εάν το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών κάνει χρήση της μεγαλύτερης προθεσμίας καταχώρισης, δίνεται προτεραιότητα στην καταχώριση των αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας όποτε η υπόθεση φαίνεται πιθανό να είναι βάσιμη ή η αίτηση έχει υποβληθεί από ασυνόδευτους ανηλίκους ή ανηλίκους και μέλη της οικογένειάς τους.

- **Δυνατότητα εφαρμογής της διαδικασίας ασύλου στα σύνορα σε όλες τις αιτήσεις και δυνατότητα παράτασης της διάρκειάς της**

Τα μέτρα θα πρέπει να στηρίζουν το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών ως προς την πρόληψη της εισόδου προσώπων που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις εισόδου, προστατεύοντας παράλληλα τα θεμελιώδη δικαιώματα. Η δυνατότητα εξέτασης μιας αίτησης στα σύνορα χωρίς να επιτρέπεται η είσοδος στην επικράτεια σύμφωνα με το άρθρο 41 της πρότασης κανονισμού για τις διαδικασίες ασύλου παρέχει αυτό το είδος προστασίας. Ωστόσο, επί του παρόντος, καθώς και βάσει των κανόνων που περιλαμβάνονται στις προτάσεις στο πλαίσιο του νέου συμφώνου, το παραδεκτό και το βάσιμο των αιτήσεων μπορούν να εξετάζονται στο πλαίσιο διαδικασίας στα σύνορα μόνο σε περιορισμένες περιπτώσεις.

Ως εκ τούτου, η παρούσα πρόταση επιτρέπει στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν την επείγουσα διαδικασία για τη διαχείριση του ασύλου για να αποφασίζουν σχετικά με το παραδεκτό και την ουσία όλων των αιτήσεων, εκτός από τις ιατρικές περιπτώσεις. Το μέτρο αυτό θα περιορίσει τη δυνατότητα της εχθρικής τρίτης χώρας να θέτει στο στόχαστρο, με σκοπό την εργαλειοποίησή τους, συγκεκριμένους υπηκόους τρίτων χωρών και ανιθαγενείς στους οποίους δεν μπορεί να εφαρμοστεί η διαδικασία στα σύνορα. Όταν λαμβάνεται αρνητική απόφαση στο πλαίσιο της επείγουσας διαδικασίας για τη διαχείριση του ασύλου, ο αιτών θα έχει δικαίωμα πραγματικής προσφυγής, αλλά η προσφυγή δεν θα έχει αυτόματο ανασταλτικό αποτέλεσμα, όπως προβλέπεται στο άρθρο 54 παράγραφος 3 της τροποποιημένης πρότασης κανονισμού για τις διαδικασίες ασύλου.

Όπως προβλέπεται στην τροποποιημένη πρόταση κανονισμού για τις διαδικασίες ασύλου και αναφέρεται ρητά στην παρούσα πρόταση, κατά τη διάρκεια της επείγουσας διαδικασίας για τη διαχείριση του ασύλου θα εφαρμόζονται οι κανόνες και εγγυήσεις του κανονισμού για τις διαδικασίες ασύλου, ώστε να διασφαλίζεται η προστασία των δικαιωμάτων όσων ζητούν διεθνή προστασία, με παράλληλη διατήρηση του δικαιώματος ασύλου και σεβασμό στην αρχή της μη επαναπροώθησης.

Η πρόταση προβλέπει επίσης την υποχρέωση κατά προτεραιότητα ιεράρχησης των βάσιμων αιτήσεων και των αιτήσεων που υποβάλλονται από ασυνόδευτους ανηλίκους, οικογένειες και παιδιά. Εάν, μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου διαλογής ή κατά τη διάρκεια της εξέτασης της αίτησης, καταστεί προφανές ότι η αίτηση είναι πιθανό να είναι βάσιμη ή εάν η αίτηση έχει υποβληθεί από ανηλίκους και τις οικογένειές τους ή από ασυνόδευτους ανηλίκους, θα πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στην αίτηση σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 5 της πρότασης κανονισμού του 2016 για τις διαδικασίες ασύλου. Επιπλέον, το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών δεν θα πρέπει να εφαρμόζει την επείγουσα διαδικασία για τη διαχείριση του ασύλου σε ιατρικές περιπτώσεις, όπως προβλέπεται στο άρθρο 41 παράγραφος 9 στοιχείο γ) της τροποποιημένης πρότασης κανονισμού του 2020 για τις διαδικασίες ασύλου.

Η παρούσα πρόταση προβλέπει επίσης τη δυνατότητα παράτασης της διάρκειας της διαδικασίας στα σύνορα, συμπεριλαμβανομένης της πιθανής προσφυγής, για δεκαέξι εβδομάδες.

Όπως και με την προαναφερόμενη παράταση της προθεσμίας καταχώρισης, μπορεί να θεωρηθεί ότι η μεγαλύτερη διάρκεια της επείγουσας διαδικασίας για τη διαχείριση του ασύλου θα βοηθήσει το κράτος μέλος σε σχέση με τις συνέπειες της εργαλειοποίησης μεταναστών, δεδομένων της φύσης και του χαρακτήρα των ενεργειών της τρίτης χώρας. Το πληττόμενο κράτος μέλος ενδέχεται να χρειαστεί χρόνο για να αναδιοργανώσει τους πόρους του και να αυξήσει την ικανότητά του, μεταξύ άλλων με την υποστήριξη των οργανισμών της ΕΕ. Επιπλέον, ο αριθμός των υποθέσεων που θα διεκπεραιώνονται στο πλαίσιο της επείγουσας διαδικασίας για τη διαχείριση του ασύλου θα είναι μεγαλύτερος (καθώς, καταρχήν, μπορούν να υπόκεινται σ' αυτήν όλοι οι αιτούντες) απ' ό,τι υπό κανονικές

συνθήκες. Ως εκ τούτου, η παράταση θα βοηθήσει το κράτος μέλος να εφαρμόσει το πλάσμα δικαίου της μη εισόδου για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, παρέχοντας μεγαλύτερη ευελιξία για την αντιμετώπιση του αυξημένου φόρτου εργασίας.

Σύμφωνα με τις εγγυήσεις που προβλέπονται στην πρόταση κανονισμού για τις διαδικασίες ασύλου και στην πρόταση αναδιατύπωσης της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής, η κράτηση των αιτούντων θα πρέπει να αποτελεί μέτρο έσχατης ανάγκης, όταν δεν μπορούν να εφαρμοστούν άλλα επαρκή ή λιγότερο αναγκαστικά μέτρα σε συγκεκριμένη περίπτωση. Ως εκ τούτου, η εφαρμογή της επείγουσας διαδικασίας για τη διαχείριση του ασύλου δεν θα συνεπάγεται συστηματική κράτηση των αιτούντων.

β) Υλικές συνθήκες υποδοχής

Όταν οι μετανάστες εργαλειοποιούνται, μπορεί να είναι δύσκολο για το κράτος μέλος να διασφαλίσει ότι πληρούνται τα πρότυπα για τις υλικές συνθήκες υποδοχής, δεδομένου ότι οι διοικητικές ικανότητες του κράτους μέλους ενδέχεται να επιβαρυνθούν υπερβολικά λόγω της κατάστασης εργαλειοποίησης. Το κράτος μέλος πρέπει να διαχειρίζεται τις συνήθεις ροές επιπλέον των αυξημένων ροών που οφείλονται στην εργαλειοποίηση και επίσης να αναδιοργανώνει τους πόρους για την προστασία της εδαφικής του ακεραιότητας. Ωστόσο, το πληττόμενο κράτος μέλος πρέπει να διασφαλίζει ότι τυχόν δράσεις σέβονται τις βασικές ανθρωπιστικές εγγυήσεις, όπως η παροχή σε υπηκόους τρίτων χωρών στην επικράτειά του τροφίμων, νερού, ρουχισμού, κατάλληλης ιατρικής περίθαλψης, βοήθειας σε ευάλωτα άτομα και προσωρινής στέγασης, όπως ορίζεται επίσης από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σε πρόσφατες αποφάσεις για τη λήψη προσωρινών μέτρων.

Το άρθρο 17 παράγραφος 9 της πρότασης αναδιατύπωσης της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής επιτρέπει στα κράτη μέλη, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να καθορίζουν λεπτομέρειες όσον αφορά τις υλικές συνθήκες υποδοχής διαφορετικές από τις προβλεπόμενες στην αναδιατύπωση της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής, υπό την προϋπόθεση ότι θα διασφαλίζονται η πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη σύμφωνα με το άρθρο 18 και αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης για όλους τους αιτούντες. Η παρούσα πρόταση επεκτείνει τη δυνατότητα καθορισμού διαφορετικών υλικών συνθηκών υποδοχής σε κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών, υπό την προϋπόθεση ότι καλύπτονται οι βασικές ανάγκες, συμπεριλαμβανομένων της προσωρινής στέγασης, της τροφής, του νερού, του ρουχισμού, της κατάλληλης ιατρικής περίθαλψης και της παροχής βοήθειας σε ευάλωτα άτομα, με πλήρη σεβασμό του δικαιώματος στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Το οικείο κράτος μέλος θα πρέπει να διασφαλίζει την πρόσβαση και να επιτρέπει την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας από ανθρωπιστικές οργανώσεις σύμφωνα με τις σχετικές ανάγκες.

γ) Επείγουσα διαδικασία για τη διαχείριση των επιστροφών

Σε κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών, είναι σημαντικό να διαθέτει το οικείο κράτος μέλος τα αναγκαία νομικά μέσα για τη διασφάλιση της ταχείας επιστροφής όσων δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για διεθνή προστασία. Ως εκ τούτου, η πρόταση προβλέπει τη δυνατότητα παρέκκλισης από το άρθρο 41α της πρότασης κανονισμού για τις διαδικασίες ασύλου και από την εφαρμογή της πρότασης αναδιατύπωσης της οδηγίας για την επιστροφή σε σχέση με υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς των οποίων η αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας απορρίφθηκε βάσει της επείγουσας διαδικασίας για τη διαχείριση του ασύλου. Όσον αφορά τους υπηκόους τρίτων χωρών που δεν υπέβαλαν αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας, τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν τη διάταξη του άρθρου 2 παράγραφος 2 στοιχείο α) της αναδιατυπωμένης οδηγίας για την επιστροφή. Η παρέκκλιση που προβλέπεται στην παρούσα πρόταση αποσκοπεί στη θέσπιση μηχανισμού παρόμοιου με την παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο α) της αναδιατυπωμένης οδηγίας για

την επιστροφή και συγκρίσιμου με τις διατάξεις που προτείνονται υπέρ της Λετονίας, της Λιθουανίας και της Πολωνίας. Προβλέπει επίσης ειδικές εγγυήσεις, κυρίως όσον αφορά την τήρηση της αρχής της μη επαναπροώθησης, λαμβάνοντας υπόψη το μείζον συμφέρον του παιδιού, την οικογενειακή ζωή και την κατάσταση της υγείας των υπηκόων τρίτων χωρών και των ανιθαγενών, καθώς και όσον αφορά τους περιορισμούς της χρήσης αναγκαστικών μέτρων, την αναβολή της απομάκρυνσης, την επείγουσα υγειονομική περίθαλψη, τις ανάγκες των ευάλωτων προσώπων και τις συνθήκες κράτησης, και διασφαλίζοντας, παράλληλα, πλήρως τα θεμελιώδη δικαιώματα των προσώπων αυτών.

2) Μέτρα στήριξης και αλληλεγγύης

Όσον αφορά τα μέτρα στήριξης και αλληλεγγύης, η πρόταση θεσπίζει μέτρα που επικεντρώνονται στις ανάγκες του κράτους μέλους που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών.

Για την αντιμετώπιση της κατάστασης αυτής, κατά την οποία η Ένωση δέχεται επίθεση, απαιτούνται λύσεις από την ΕΕ και στήριξη της ΕΕ. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο όλα τα κράτη μέλη να αντιδρούν γρήγορα και να ενώνουν τις δυνάμεις τους για να παράσχουν στήριξη προς το οικείο κράτος μέλος.

Ωστόσο, αυτό το είδος κατάστασης απαιτεί διαφορετική προσέγγιση και διαδικασία από εκείνες που προβλέπονται επί του παρόντος στα μέσα του νέου συμφώνου. Η πρόταση περιλαμβάνει τη δυνατότητα λήψης όλων των μέτρων που θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν την εργαλειοποίηση μεταναστών. Στα πιθανά μέτρα στήριξης και αλληλεγγύης θα μπορούσαν να περιλαμβάνονται μέτρα ενίσχυσης των ικανοτήτων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της εργαλειοποίησης μεταναστών, υποστήριξη επιχειρήσεων επιστροφής ή παροχή στήριξης σε συνδυασμό με την προσέγγιση τρίτων χωρών από τις οποίες προέρχονται τα πρόσωπα που εργαλειοποιούνται. Το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών θα πρέπει να προσδιορίσει τις ανάγκες του σε στήριξη και αλληλεγγύη και να τις κοινοποιήσει στην Επιτροπή. Στη συνέχεια, η Επιτροπή θα καλεί τα άλλα κράτη μέλη να συνεισφέρουν υπέρ του πληττόμενου κράτους μέλους και να συντονίσουν τα μέτρα αυτά.

Δεδομένου ότι οι επιπτώσεις των ενεργειών εργαλειοποίησης θα μπορούσαν εύκολα να διευρυνθούν ώστε να επηρεάσουν ευρύτερα τα γειτονικά κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Ένωση (ή ακόμη και να επιδιώκουν οι εν λόγω ενέργειες τον στόχο αυτόν), είναι αναγκαίο να προβλεφθούν τα μέσα για την παροχή στήριξης σε ενωσιακό επίπεδο. Εάν το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών ζητήσει στήριξη από τους οργανισμούς της ΕΕ, οι οργανισμοί θα πρέπει να δώσουν προτεραιότητα στην επιχειρησιακή του στήριξη. Αυτό αφορά ειδικότερα τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (EUAA), ο οποίος μπορεί να συμβάλει στην καταχώριση και τη διεκπεραίωση των αιτήσεων, προκειμένου να διασφαλίσει τον έλεγχο διαλογής των ευάλωτων μεταναστών και να στηρίξει τη διαχείριση, τον σχεδιασμό και την εφαρμογή κατάλληλων προτύπων για τις εγκαταστάσεις υποδοχής· ή τον Frontex όσον αφορά την υποστήριξη δραστηριοτήτων ελέγχου των συνόρων, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων ελέγχου διαλογής και επιστροφής· και την Ευρωπόλ για την παροχή πληροφοριών. Ομοίως με τη διαδικασία επιχειρησιακής συνδρομής που προβλέπεται στο πλαίσιο της τροποποιημένης πρότασης για τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν, στον τομέα του ασύλου ο Οργανισμός της ΕΕ για το Άσυλο θα πρέπει επίσης να είναι σε θέση, με δική του πρωτοβουλία, να προσφέρει βοήθεια δυνάμει του άρθρου 16 παράγραφος 1 στοιχείο δ) του κανονισμού για τον Οργανισμό της ΕΕ για το Άσυλο, ενώ ο Frontex και η Ευρωπόλ θα μπορούσαν να προσφέρουν περαιτέρω βοήθεια σύμφωνα με τις αντίστοιχες εντολές τους.

Αυτά τα μέτρα στήριξης και αλληλεγγύης θα συμπληρώνουν άλλη βοήθεια που πρέπει να παρέχεται στο κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών, η

οποία θα μπορούσε να ληφθεί εκτός του πλαισίου που προτίθεται να δημιουργήσει η παρούσα πρόταση, όπως τα μέτρα του άρθρου 25α του κώδικα θεωρήσεων¹² ή οι δράσεις εξωτερικής πολιτικής (π.χ. διπλωματικές επαφές, περιοριστικά μέτρα, εμπορικά μέτρα) ή η χρηματοδοτική στήριξη, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME) ή του Μέσου για τη Διαχείριση των Συνόρων και των Θεωρήσεων (ΜΔΣΘ).

3) Ειδική διαδικασία για την έγκριση της εφαρμογής επείγουσας διαδικασίας μετανάστευσης και ασύλου

Το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών και προτίθεται να εφαρμόσει την επείγουσα διαδικασία για τη διαχείριση της μετανάστευσης και του ασύλου πρέπει να ζητήσει από την Επιτροπή την εφαρμογή των παρεκκλίσεων που προτίθεται να χρησιμοποιήσει, καθώς και τυχόν μέτρων στήριξης και αλληλεγγύης. Με βάση τις πληροφορίες που παρέχει το οικείο κράτος μέλος, η Επιτροπή θα συντάξει, κατά περίπτωση και χωρίς καθυστέρηση, πρόταση εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου για τον καθορισμό των παρεκκλίσεων που μπορούν να εφαρμοστούν, η οποία θα πρέπει να ισχύει για αρχική περίοδο που δεν θα υπερβαίνει τους έξι μήνες. Η εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου θα επιτρέπει την εφαρμογή των παρεκκλίσεων και θα καθορίζει τη χρονική εφαρμογή τους, συμπεριλαμβανομένων της ημερομηνίας έναρξης, καθώς και της διάρκειάς τους. Η Επιτροπή θα πρέπει να παρακολουθεί και να επανεξετάζει συνεχώς την κατάσταση, συμπεριλαμβανομένης της αναλογικότητας των μέτρων, και να προτείνει είτε την παράταση των μέτρων είτε την κατάργησή τους, εάν το απαιτούν οι περιστάσεις.

• Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής

Η παρούσα πρόταση συνάδει πλήρως με το νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο που εγκρίθηκε από την Επιτροπή τον Σεπτέμβριο του 2020. Σε συνδυασμό με την πρόταση περί κρίσης και ανωτέρας βίας, αποτελεί ένα ακόμη τμήμα του πλαισίου που θα προβλέπει πρόσθετους ειδικούς κανόνες για τη διαχείριση της ιδιαίτερης κατάστασης της εργαλειοποίησης μεταναστών. Το σημείο εκκίνησης για τους ειδικούς κανόνες που θεσπίζονται στην παρούσα πρόταση είναι η πρόταση της Επιτροπής για κανονισμό για τις διαδικασίες ασύλου, που εκδόθηκε το 2016, και η σχετική τροποποιημένη πρόταση της Επιτροπής που εκδόθηκε το 2020, η αναδιατυπωμένη οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής που εκδόθηκε το 2016 και η αναδιατυπωμένη οδηγία για την επιστροφή που εκδόθηκε το 2018. Η πρόταση συνάδει επίσης με την πρόταση 752/2021 για απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με προσωρινά μέτρα υπέρ της Λετονίας, της Λιθουανίας και της Πολωνίας και αποτελεί τη νομοθετική συνέχεια που θα δοθεί σ' αυτήν.

Αλληλεπιδράσεις με το άρθρο 78 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η θέσπιση ειδικών κανόνων στο πλαίσιο κατάστασης εργαλειοποίησης δεν θίγει τη δυνατότητα του Συμβουλίου να εκδίδει, μετά από πρόταση της Επιτροπής, προσωρινά μέτρα υπέρ κράτους μέλους που αντιμετωπίζει επείγουσα κατάσταση όπως ορίζεται στο άρθρο 78 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ.

Η παρούσα πρόταση έχει ως στόχο να δώσει στην Ένωση τη δυνατότητα να διαχειριστεί συγκεκριμένη κατάσταση με την οποία έχει ήδη βρεθεί αντιμέτωπη η Ένωση και να είναι προετοιμασμένη για παρόμοιες καταστάσεις στο μέλλον, επιτρέποντας στην Ένωση να λαμβάνει άμεσα δράση υπέρ του κράτους μέλους που αντιμετωπίζει κατάσταση

¹² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 810/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, για τη θέσπιση κοινοτικού κώδικα θεωρήσεων, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1155 (ΕΕ L 243 της 15.9.2009, σ. 1).

εργαλειοποίησης μεταναστών. Είναι αναγκαίο ένα μόνιμο πλαίσιο προσαρμοσμένο στην εν λόγω κατάσταση στο οποίο η Ένωση θα μπορεί να στηρίζεται σε συνεχή βάση και το οποίο θα επιτρέψει επίσης τη διατήρηση του έκτακτου χαρακτήρα των προσωρινών μέτρων που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 78 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ και, ως εκ τούτου, θα καταστήσει περιττή την προσφυγή στο άρθρο 78 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ για την αντιμετώπιση καταστάσεων εργαλειοποίησης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας πρότασης.

Η πρόταση τροποποίησης αποσκοπεί στη θέσπιση ειδικών κανόνων για τη στήριξη κράτους μέλους όταν είναι θύμα τρίτης χώρας η οποία υποκινεί αντικανονικές μεταναστευτικές ροές προς την Ένωση ενθαρρύνοντας ή διευκολύνοντας ενεργά την κυκλοφορία υπηκόων τρίτων χωρών στα εξωτερικά σύνορα, προς ή από την επικράτειά της και στη συνέχεια προς τα εν λόγω εξωτερικά σύνορα, όταν οι ενέργειες αυτές αποτελούν ένδειξη της πρόθεσης τρίτης χώρας να αποσταθεροποιήσει την Ένωση ή κράτος μέλος, όταν η φύση των ενεργειών αυτών ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο βασικές λειτουργίες του κράτους, συμπεριλαμβανομένων της εδαφικής ακεραιότητάς του, της διατήρησης της δημόσιας τάξης ή της διαφύλαξης της εθνικής του ασφάλειας.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Η παρούσα πρόταση συνάδει με την ανάγκη να διατηρηθεί σε χαμηλά επίπεδα η πίεση που ασκούν οι αντικανονικές αφίξεις και να παραμείνουν ισχυρά τα εξωτερικά σύνορα δεδομένου ότι αποτελούν σημαντικά στοιχεία της συνολικής προσέγγισης που ορίζεται στο νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο. Όπως αναφέρεται στην κοινή ανακοίνωση¹³, η παρούσα πρόταση αποτελεί μέρος των προσπαθειών που καταβάλλονται για την ενίσχυση του νομικού πλαισίου της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της πρότασης κανονισμού της Επιτροπής σχετικά με «μέτρα κατά των μεταφορέων που διευκολύνουν ή επιδίδονται σε εμπορία ανθρώπων ή παράνομη διακίνηση μεταναστών σε σχέση με την παράνομη είσοδο στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης»¹⁴, ώστε να παρασχεθούν στα κράτη μέλη καλύτερα εργαλεία για την προστασία των εξωτερικών συνόρων σε καταστάσεις εργαλειοποίησης των μεταναστών και, παράλληλα, να διασφαλιστεί ο πλήρης σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Στο πλαίσιο αυτό, συμπληρώνει τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν και τη μεταρρύθμιση της συμφωνίας Σένγκεν, όπου η Επιτροπή προτείνει ένα μόνιμο πλαίσιο για την επίλυση πιθανών καταστάσεων εργαλειοποίησης μεταναστών τις οποίες μπορεί να χρειαστεί να αντιμετωπίσει και πάλι η Ένωση στο μέλλον.

Αποσκοπεί επίσης να μειώσει τις περαιτέρω μετακινήσεις αντικανονικών μεταναστών και την πίεση που υφίσταται ο χώρος Σένγκεν. Η ταχεία και αποτελεσματική επιστροφή και επανεισδοχή εργαλειοποιημένων μεταναστών αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά, σύμφωνα με τη συνολική προσέγγιση για τη διαχείριση της μετανάστευσης που καθορίζεται στο νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο. Επίσης, η πρόταση συνάδει και θα πρέπει να χρησιμοποιείται παράλληλα με την εξωτερική δράση της Ένωσης, όπως περιοριστικά μέτρα της ΕΕ.

¹³ Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Αντίδραση στην κρατική εργαλειοποίηση μεταναστών στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ [JOIN(2021) 32 final].

¹⁴ COM(2021) 753 final.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

• Νομική βάση

Η παρούσα πρόταση αποσκοπεί στη στήριξη του κράτους μέλους που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών. Η πρόταση περιλαμβάνει ορισμένες διατάξεις που σχετίζονται με την πρόταση κανονισμού για τις διαδικασίες ασύλου και την οικεία τροποποιημένη πρόταση, την πρόταση αναδιατύπωσης της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής και την πρόταση αναδιατύπωσης της οδηγίας για την επιστροφή. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να εκδοθεί με την κατάλληλη νομική βάση, δηλαδή το άρθρο 78 παράγραφος 2 στοιχεία δ) και στ) και το άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία.

• Μεταβλητή γεωμετρία

Δύο αιτιολογικές σκέψεις αφορούν τη μεταβλητή γεωμετρία, όσον αφορά το ζήτημα της συμμετοχής της Ιρλανδίας και της Δανίας στον παρόντα κανονισμό.

Σύμφωνα με το πρωτόκολλο αριθ. 21 για τη θέση της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και στη ΣΛΕΕ, η Ιρλανδία μπορεί να αποφασίσει να συμμετάσχει στη θέσπιση και την εφαρμογή μέτρων για τη δημιουργία κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου. Εν προκειμένω, η Ιρλανδία γνωστοποίησε την επιθυμία της να συμμετάσχει στη θέσπιση και εφαρμογή της οδηγίας 2005/85/EK και την απόφασή της να μη συμμετάσχει στη θέσπιση της οδηγίας 2013/32/EE. Κατά συνέπεια, οι διατάξεις της οδηγίας 2005/85/EK εφαρμόζονται στην Ιρλανδία, ενώ οι διατάξεις της ισχύουσας οδηγίας δεν εφαρμόζονται στην Ιρλανδία. Η Ιρλανδία δεν γνωστοποίησε την επιθυμία της να συμμετάσχει στη θέσπιση του νέου κανονισμού για τις διαδικασίες ασύλου, η οποία θα ήταν απαραίτητη για να παραγάγει ο παρών κανονισμός ένομα αποτελέσματα έναντι της Ιρλανδίας, σε περίπτωση που η Ιρλανδία αποφασίσει να συμμετάσχει, σύμφωνα με το πρωτόκολλο αριθ. 21.

Σύμφωνα με το πρωτόκολλο αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, η οδηγία 2005/85/EK και η οδηγία 2013/32/EE δεν είναι δεσμευτικές για τη Δανία ούτε η Δανία υπόκειται στην εφαρμογή τους. Η Δανία δεν συμμετέχει επίσης στη θέσπιση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του.

• Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)

Ο τίτλος V της ΣΛΕΕ για τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης αναθέτει ορισμένες αρμοδιότητες σχετικά με τα θέματα αυτά στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι αρμοδιότητες αυτές πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με το άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, δηλαδή εφόσον και κατά τον βαθμό που οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, λόγω της κλίμακας ή των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η κατάσταση κατά την οποία τρίτη χώρα υποκινεί αντικανονικές μεταναστευτικές ροές προς την Ένωση ενθαρρύνοντας ή διευκολύνοντας ενεργά την κυκλοφορία υπηκόων τρίτων χωρών στα εξωτερικά σύνορα, προς ή από την επικράτειά της και στη συνέχεια προς τα εν λόγω εξωτερικά σύνορα, όταν οι ενέργειες αυτές αποτελούν ένδειξη της πρόθεσης τρίτης χώρας να αποσταθεροποιήσει την Ένωση ή κράτος μέλος, όταν η φύση των ενεργειών αυτών ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο βασικές λειτουργίες του κράτους, συμπεριλαμβανομένων της εδαφικής ακεραιότητάς του, της διατήρησης της δημόσιας τάξης ή της διαφύλαξης της εθνικής του ασφάλειας, θα πρέπει να θεωρείται επίθεση κατά της ΕΕ στο σύνολό της και, ως εκ τούτου,

απαιτούνται λύσεις από την ΕΕ και στήριξη της ΕΕ. Είναι αναγκαίο να τεθούν στη διάθεση του κράτους μέλους που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών τα κατάλληλα νομικά μέσα για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της κατάστασης και είναι αναγκαίο όλα τα κράτη μέλη να αντιδρούν γρήγορα και να ενώνουν τις δυνάμεις τους για να παράσχουν στήριξη προς το οικείο κράτος μέλος.

Η επίτευξη των στόχων αυτών απαιτεί δράση σε επίπεδο ΕΕ, δεδομένου ότι έχουν διασυννοριακό χαρακτήρα. Είναι σαφές ότι τα μέτρα που λαμβάνουν μεμονωμένα κράτη μέλη δεν μπορούν να δώσουν ικανοποιητική απάντηση στην ανάγκη για κοινή ενωσιακή προσέγγιση ενός κοινού προβλήματος.

Η εν λόγω κοινή προσέγγιση δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη μεμονωμένα και μπορεί, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων της παρούσας προτεινόμενης απόφασης, να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης. Συνεπώς, η Ένωση πρέπει να παρέμβει και δύναται να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Αναλογικότητα**

Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 4 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η παρούσα πρόταση κανονισμού καθορίζει τις ακριβείς προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορούν να εφαρμοστούν ειδικοί διαδικαστικοί κανόνες για το άσυλο και προβλέπει επίσης το πεδίο εφαρμογής και την προθεσμία εφαρμογής των κανόνων αυτών, καθώς και τις αναγκαίες εγγυήσεις.

Όλα τα στοιχεία των μέτρων που προτείνονται για την αντιμετώπιση της ειδικής κατάστασης της εργαλειοποίησης μεταναστών περιορίζονται σε ό,τι είναι αναγκαίο για να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη μπορούν να διαχειριστούν την κατάσταση με εύτακτο και αποτελεσματικό τρόπο, διασφαλίζοντας παράλληλα την ίση μεταχείριση όσον αφορά τα δικαιώματα και τις εγγυήσεις για τους αιτούντες. Υπό την έννοια αυτή, οι παρεκκλίσεις από τους κανόνες που καθορίζονται στην πρόταση κανονισμού του 2016 για τις διαδικασίες ασύλου, στην τροποποιημένη πρόταση κανονισμού του 2020 για τις διαδικασίες ασύλου, καθώς και στην αναδιατυπωμένη οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής και στην αναδιατυπωμένη οδηγία για την επιστροφή, είναι αναλογικές, ενώ θεσπίζονται ορισμένες εγγυήσεις που εξασφαλίζουν την ισορροπία μεταξύ, αφενός, των άμεσων αναγκών του κράτους μέλους που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών για τη διαχείριση της κατάστασης αυτής και, αφετέρου, της ανάγκης για ασφάλεια δικαίου και ομοιομορφία κατά την εφαρμογή των παρεκκλίσεων και των ειδικών κανόνων και της αναγκαίας προστασίας των υπηκόων τρίτων χωρών που εργαλειοποιούνται.

Η πρόταση θεσπίζει εγγυήσεις για την εφαρμογή των παρεκκλίσεων και των ειδικών κανόνων. Δεδομένου του εξαιρετικού χαρακτήρα της κατάστασης εργαλειοποίησης μεταναστών, θεωρείται αναλογική η εφαρμογή της επείγουσας διαδικασίας για τη διαχείριση του ασύλου σε όλους τους αιτούντες, καθώς θα βοηθήσει να αποφευχθεί το ενδεχόμενο τρίτες χώρες να στοχοποιούν συγκεκριμένες ιθαγένειες ή κατηγορίες μεταναστών, οι οποίες θα αποκλείονταν από τη διαδικασία στα σύνορα. Για να δοθεί στα κράτη μέλη η δυνατότητα να αντιμετωπίσουν τον αυξημένο αριθμό των προσώπων που υπάγονται σε επείγουσα διαδικασία για τη διαχείριση του ασύλου, η μέγιστη διάρκεια της διαδικασίας στα σύνορα παρατείνεται σε δεκαέξι εβδομάδες. Το διάστημα αυτό θεωρείται επαρκές ώστε να παρέχεται στο κράτος μέλος η αναγκαία ευελιξία για τη διεκπεραίωση των αιτήσεων κοντά στα σύνορα ή σε καθορισμένα συνοριακά σημεία διέλευσης, χωρίς να επιτρέπεται η είσοδος υπηκόων τρίτων χωρών και ανιθαγενών στην επικράτειά του. Οι παρεκκλίσεις από την αναδιατυπωμένη οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής είναι αναλογικές στο πλαίσιο κατάστασης

εργαλειοποίησης μεταναστών λόγω των εχθρικών ενεργειών τρίτης χώρας, καθώς ενδέχεται να μην είναι εφικτό να εξασφαλίσει το κράτος μέλος στην πράξη τις υλικές συνθήκες υποδοχής που απαιτούνται συνήθως, δεδομένου ότι ενδέχεται να επιβαρυνθούν υπερβολικά οι ικανότητες του κράτους μέλους. Θα πρέπει να εξεταστούν στο πλαίσιο των εγγυήσεων και της ευελιξίας που παρέχονται βάσει της τροποποιημένης πρότασης κανονισμού του 2020 για τις διαδικασίες ασύλου για την οργάνωση των πόρων και της ικανότητας εφαρμογής της διαδικασίας στα σύνορα. Σε περίπτωση εφαρμογής της παρέκκλισης, το κράτος μέλος πρέπει να μεριμνά για την κάλυψη των βασικών αναγκών του αιτούντος και για τον πλήρη σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Οι ειδικές παρεκκλίσεις από την αναδιατυπωμένη οδηγία για την επιστροφή είναι αναλογικές ώστε να διασφαλίζεται η ταχεία επιστροφή όσων δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για διεθνή προστασία, η οποία είναι απαραίτητη σε κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών για την πρόληψη περαιτέρω αφίξεων. Έχουν θεσπιστεί ορισμένες εγγυήσεις για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των προσώπων που υπόκεινται σε διαδικασία επιστροφής σύμφωνα με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τις διεθνείς υποχρεώσεις.

Προτείνεται επίσης να περιοριστεί χρονικά η διάρκεια αυτών των μέτρων στο απολύτως αναγκαίο για να μπορέσουν τα οικεία κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν την κατάσταση εργαλειοποίησης και, σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να εφαρμόζονται για αρχική περίοδο που δεν θα υπερβαίνει τους έξι μήνες. Για τον σκοπό αυτόν, μετά την έγκριση του Συμβουλίου, η Επιτροπή θα πρέπει να παρακολουθεί και να επανεξετάζει συνεχώς την κατάσταση, μεταξύ άλλων για να κρίνει αν εξακολουθούν να είναι αναλογικά τα μέτρα που έχει επιτραπεί να εφαρμόσει το κράτος μέλος.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Μόνο ένας κανονισμός που θεσπίζει ειδικούς κανόνες και παρεκκλίσεις από τις διαδικασίες ασύλου και επιστροφής στην Ένωση, και οι διατάξεις του οποίου είναι άμεσα εφαρμοστέες, μπορεί να εξασφαλίσει τον αναγκαίο βαθμό ομοιομορφίας και αποτελεσματικότητας που απαιτείται για την εφαρμογή των διαδικαστικών κανόνων της ΕΕ σχετικά με το άσυλο σε καταστάσεις εργαλειοποίησης μεταναστών.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Η πρόταση βασίζεται στις πληροφορίες που παρείχαν τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαβούλευσης από τις αρχές του καλοκαιριού του 2021.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Η παρούσα πρόταση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται, ιδίως, από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων της πραγματικής και αποτελεσματικής πρόσβασης στη διαδικασία ασύλου και της πρόσβασης στο έδαφος της ΕΕ με σκοπό την υποβολή αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας. Για τον σκοπό αυτόν, το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης θα πρέπει να διασφαλίζει ότι υπάρχουν επαρκή σημεία καταχώρισης, συμπεριλαμβανομένων συνοριακών σημείων διέλευσης, ανοικτά και εύκολα προσβάσιμα. Όπως εξηγείται κατωτέρω, η επείγουσα διαδικασία μετανάστευσης και ασύλου που προβλέπεται στην παρούσα πρόταση εφαρμόζεται με σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων όπως αυτά κατοχυρώνονται στον Χάρτη, μεταξύ των οποίων το δικαίωμα στην ανθρώπινη

αξιοπρέπεια (άρθρο 1), η απαγόρευση των βασανιστηρίων και των απάνθρωπων ή εξευτελιστικών ποινών ή μεταχείρισης (άρθρο 4), το δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια (άρθρο 6), ο σεβασμός της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής (άρθρο 7), το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρο 8), το δικαίωμα ασύλου (άρθρο 18), η απαγόρευση των ομαδικών απελάσεων και η προστασία από την επαναπροώθηση (άρθρο 19 παράγραφοι 1 και 2), το δικαίωμα στην απαγόρευση των διακρίσεων (άρθρο 21), η αρχή της ισότητας των δικαιωμάτων μεταξύ γυναικών και ανδρών (άρθρο 23), τα δικαιώματα του παιδιού (άρθρο 24) και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής (άρθρο 47). Επιπλέον, η Επιτροπή θεωρεί επίσης αναγκαίο να σέβονται τα κράτη μέλη την ελευθερία της έκφρασης, την ελευθερία των μέσων επικοινωνίας και την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.

Όσον αφορά την εφαρμογή της επείγουσας διαδικασίας για τη διαχείριση της μετανάστευσης και του ασύλου, οι αρχές και οι εγγυήσεις που προβλέπονται στις προτάσεις του νέου συμφώνου εξακολουθούν να ισχύουν για τους αιτούντες που υπόκεινται στην εν λόγω διαδικασία. Επιπλέον, η πρόταση περιλαμβάνει την υποχρεωτική κατά προτεραιότητα ιεράρχηση των βάσιμων αιτήσεων, μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου διαλογής ή όποτε καθίστανται εμφανείς οι ανάγκες προστασίας, σύμφωνα με την πρόταση κανονισμού του 2016 για τις διαδικασίες ασύλου, καθώς και των αιτήσεων των ασυνόδευτων ανηλίκων, οικογενειών και παιδιών. Είναι προς όφελος των εν λόγω αιτούντων να λαμβάνεται το συντομότερο δυνατόν απόφαση σχετικά με τις αιτήσεις ασύλου τους. Εξακολουθούν επίσης να ισχύουν οι εγγυήσεις για τα άτομα με ειδικές διαδικαστικές ανάγκες σύμφωνα με το άρθρο 41 παράγραφος 9 στοιχείο β) της τροποποιημένης πρότασης κανονισμού του 2020 για τις διαδικασίες ασύλου. Η πρόταση εγγυάται επίσης το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής, διασφαλίζοντας ότι τα δικαστήρια έχουν την εξουσία να αποφασίζουν αν ο αιτών μπορεί να παραμείνει στην επικράτεια του κράτους μέλους εν αναμονή της απόφασης σχετικά με την προσφυγή και με εφαρμογή των κατάλληλων εγγυήσεων ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στον αιτούντα να υποβάλει τα αιτήματα αυτά ενώπιον των δικαστηρίων.

Η παρούσα πρόταση σέβεται πλήρως τα δικαιώματα του παιδιού και τις ιδιαίτερες ανάγκες των ευάλωτων ατόμων. Οι εγγυήσεις που προβλέπονται για τα παιδιά και τα ευάλωτα άτομα στην πρόταση αναδιατύπωσης της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής πρέπει να αποτελούν πρωταρχικό μέλημα των αρμόδιων αρχών, μεταξύ άλλων και όταν πρέπει να εφαρμοστεί κράτηση. Κατά τον καθορισμό των διαφόρων λεπτομερειών για τις συνθήκες υποδοχής, το πλαίσιο που προβλέπεται στην παρούσα πρόταση σέβεται τις εγγυήσεις για τη διατήρηση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας ανά πάσα στιγμή σε όλες τις περιστάσεις.

Το δικαίωμα στην ελευθερία και στην ελεύθερη κυκλοφορία προστατεύεται, δεδομένου ότι, εάν γίνεται χρήση της κράτησης στο πλαίσιο της επείγουσας διαδικασίας για τη διαχείριση της μετανάστευσης και του ασύλου, η κράτηση αυτή μπορεί να εφαρμοστεί μόνο εντός αυστηρά ρυθμιζόμενου πλαισίου και για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Σύμφωνα με το άρθρο 7 της πρότασης αναδιατύπωσης της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής, το κράτος μέλος μπορεί να περιορίσει την ελεύθερη κυκλοφορία του αιτούντος προκειμένου να διεκπεραιώσει αιτήσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας στα σύνορα. Σύμφωνα με την πρόταση αναδιατύπωσης της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής, τα κράτη μέλη δεν υποβάλλουν σε κράτηση ένα πρόσωπο για τον λόγο και μόνο ότι είναι αιτών. Το άρθρο 8 της εν λόγω πρότασης προβλέπει τους λόγους και τις συνθήκες κράτησης, κατόπιν εξατομικευμένης αξιολόγησης και όταν δεν είναι δυνατή η εφαρμογή άλλων λιγότερο περιοριστικών μέτρων, τα οποία επιτρέπουν στα κράτη μέλη να θέτουν υπό κράτηση αιτούντες διεθνή προστασία προκειμένου να αποφασίσουν, στο πλαίσιο διαδικασίας, σχετικά με το δικαίωμα του αιτούντος να εισέλθει στην επικράτεια. Το άρθρο 8 προβλέπει επίσης ότι τα κράτη μέλη μπορούν να θέσουν αιτούντα υπό κράτηση μόνον εάν δεν είναι δυνατό να εφαρμοστούν

αποτελεσματικά άλλα λιγότερο αναγκαστικά εναλλακτικά μέτρα —όπως είναι οι περιορισμοί στην ελεύθερη κυκλοφορία βάσει του άρθρου 7 της εν λόγω πρότασης.

Η αρχή της μη επαναπροώθησης που κατοχυρώνεται στο άρθρο 33 της σύμβασης του 1951 για το καθεστώς των προσφύγων και στο άρθρο 19 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης τηρείται και όταν εφαρμόζονται παρεκκλίσεις από την αναδιατυπωμένη οδηγία για την επιστροφή. Ως εκ τούτου, η πρόταση υπενθυμίζει ρητά το καθήκον των κρατών μελών να τηρούν πάντα την αρχή αυτή κατά την εκπλήρωση της υποχρέωσής τους να ελέγχουν τα σύνορα. Η τήρηση της αρχής της μη επαναπροώθησης περιλαμβάνει αξιολόγηση κατά την οποία εξετάζεται αν απουσιάζει ο κίνδυνος δίωξης, βασανιστηρίων ή απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης, καθώς και ο κίνδυνος αλυσιδωτής επαναπροώθησης.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Λόγω της φύσης της παρούσας πρότασης που συνδέεται με κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών, δεν είναι δυνατό να εκτιμηθεί εκ των προτέρων ο πιθανός δημοσιονομικός αντίκτυπος. Τυχόν δαπάνες που προκύπτουν από την εφαρμογή της παρούσας πρότασης θα καλυφθούν από τον προϋπολογισμό των υφιστάμενων χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027 στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου. Όπου είναι κατ' εξαίρεση αναγκαίο, θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν οι μηχανισμοί ευελιξίας που προβλέπονται στο τρέχον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 του Συμβουλίου¹⁵.

Ως προς τις πτυχές που αφορούν τη διαδικασία ασύλου, η παρούσα πρόταση δεν επιβάλλει καμία οικονομική ή διοικητική επιβάρυνση στην Ένωση. Επομένως, από αυτή την άποψη, δεν έχει καμία επίπτωση στον προϋπολογισμό της Ένωσης.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει τον μηχανισμό υποβολής στοιχείων στο πλαίσιο του «δικτύου του σχεδίου στρατηγικής για τη μετανάστευση» (Migration Blueprint Network) ως μέσο για την παρακολούθηση της κατάστασης και, εάν χρειαστεί, θα διατυπώσει συστάσεις σχετικά με την παράταση ή τη διακοπή των μέτρων.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Αντικείμενο της πρότασης για την αντιμετώπιση καταστάσεων εργαλειοποίησης μεταναστών

Το **άρθρο 1** καθορίζει το αντικείμενο του κανονισμού για την αντιμετώπιση καταστάσεων εργαλειοποίησης μεταναστών στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου εντός της ΕΕ.

Επείγουσα διαδικασία για τη διαχείριση του ασύλου σε κατάσταση εργαλειοποίησης

Το **άρθρο 2** θεσπίζει τους ειδικούς κανόνες που μπορούν να χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη σε κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών στο πλαίσιο επείγουσας διαδικασίας για τη διαχείριση του ασύλου.

¹⁵ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2020, για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τα έτη 2021 έως 2027 (ΕΕ L 4331 της 22.12.2020, σ. 11).

Το **άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α)** ορίζει ότι το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών μπορεί να παρατείνει την προθεσμία καταχώρισης των αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας σε τέσσερις εβδομάδες κατ' ανώτατο όριο όσον αφορά αιτήσεις υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών που συλλαμβάνονται ή εντοπίζονται πλησίον των εξωτερικών συνόρων με την τρίτη χώρα η οποία εργαλειοποιεί μετανάστες σε σχέση με μη επιτρεπόμενη διέλευση ή αφού παρουσιαστούν στα συνοριακά σημεία διέλευσης. Θα πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στην καταχώριση των υποθέσεων που είναι πιθανό να είναι βάσιμες και των αιτήσεων που υποβάλλονται από ασυνόδευτους ανηλίκους, καθώς και από ανηλίκους και από τις οικογένειές τους.

Το **άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο β)** προβλέπει τη δυνατότητα του κράτους μέλους που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών να επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής της διαδικασίας ασύλου στα σύνορα ώστε να καλύπτει όλους τους αιτούντες, χωρίς να αποκλείει καμία κατηγορία αιτούντων [εκτός από ιατρικές περιπτώσεις σύμφωνα με το άρθρο 41 παράγραφος 9 στοιχείο γ) του τροποποιημένου κανονισμού για τις διαδικασίες ασύλου]. Το **άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο β)** διευκρινίζει επίσης ότι, όταν καθίσταται εμφανές, μετά τον έλεγχο διαλογής ή κατά την εξέταση στο πλαίσιο της διαδικασίας στα σύνορα, ότι η αίτηση είναι πιθανό να είναι βάσιμη ή ότι η αίτηση υποβάλλεται από ανηλίκους και τις οικογένειές τους, συμπεριλαμβανομένων ασυνόδευτων ανηλίκων, θα πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στην εξέταση της αίτησής τους.

Το **άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο γ)** επιτρέπει στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τη διαδικασία στα σύνορα, όπως προβλέπεται στον τροποποιημένο κανονισμό για τις διαδικασίες ασύλου, για περίοδο δεκαέξι εβδομάδων, συμπεριλαμβανομένων τυχόν προσφυγών, μετά την παρέλευση της οποίας θα πρέπει να επιτρέπεται η είσοδος του προσώπου στην επικράτεια, εκτός εάν το πρόσωπο υπόκειται σε διαδικασία επιστροφής.

Κατά την εφαρμογή αυτών των παρεκκλίσεων, εξακολουθούν να ισχύουν οι εγγυήσεις του κανονισμού για τις διαδικασίες ασύλου.

Υλικές συνθήκες υποδοχής

Το **άρθρο 3** επιτρέπει στα κράτη μέλη να καθορίζουν λεπτομέρειες για τις υλικές συνθήκες υποδοχής διαφορετικές από εκείνες που προβλέπονται στην αναδιατυπωμένη οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής, υπό την προϋπόθεση ότι το κράτος μέλος διασφαλίζει την κάλυψη των βασικών αναγκών του αιτούντος και τον πλήρη σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Επείγουσα διαδικασία για τη διαχείριση των επιστροφών σε κατάσταση εργαλειοποίησης

Το **άρθρο 4** προβλέπει τη δυνατότητα των κρατών μελών να παρεκκλίνουν από το άρθρο 41α του κανονισμού για τις διαδικασίες ασύλου και από την εφαρμογή της αναδιατυπωμένης οδηγίας για την επιστροφή όσον αφορά υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς των οποίων η αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας απορρίφθηκε βάσει της επείγουσας διαδικασίας για τη διαχείριση του ασύλου στα σύνορα σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχεία β) και γ). Η παρέκκλιση αποσκοπεί στη θέσπιση μηχανισμού παρόμοιου με την παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο α) της αναδιατυπωμένης οδηγίας για την επιστροφή. Η πρόταση περιλαμβάνει τις αναγκαίες εγγυήσεις όσον αφορά την υποχρέωση τήρησης της αρχής της μη επαναπροώθησης και της συνεκτίμησης του μείζονος συμφέροντος του παιδιού, της οικογενειακής ζωής και της κατάστασης της υγείας των υπηκόων τρίτων χωρών και των ανιθαγενών, καθώς και όσον αφορά τους περιορισμούς της χρήσης αναγκαστικών μέτρων, την αναβολή της απομάκρυνσης, την επείγουσα υγειονομική περίθαλψη, τις ανάγκες των ευάλωτων προσώπων και τις συνθήκες κράτησης, με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων των προσώπων αυτών.

Παροχή στήριξης και μέτρων αλληλεγγύης σε κατάσταση εργαλειοποίησης

Το **άρθρο 5** παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να ζητούν μέτρα στήριξης και αλληλεγγύης από άλλα κράτη μέλη. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να περιλαμβάνουν όλα τα μέτρα που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν για την αντιμετώπιση της κατάστασης εργαλειοποίησης μεταναστών, συμπεριλαμβανομένων μέτρων ανάπτυξης ικανοτήτων, μέτρων για τη στήριξη της επιστροφής μέσω της συνεργασίας με τρίτες χώρες ή της προσέγγισης τρίτων χωρών των οποίων οι υπήκοοι εργαλειοποιούνται. Το πληττόμενο κράτος μέλος θα πρέπει να αποστέλλει αίτημα στην Επιτροπή ζητώντας μέτρα στήριξης και αλληλεγγύης από άλλα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή θα καλεί τα άλλα κράτη μέλη να συνεισφέρουν υπέρ κράτους μέλους που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του εν λόγω κράτους μέλους και θα συντονίζει τα μέτρα αυτά το συντομότερο δυνατό μετά την παραλαβή του αιτήματος. Επιπλέον, όσον αφορά την επιχειρησιακή στήριξη, το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μπορεί να ζητήσει στήριξη από τον Οργανισμό της ΕΕ για το Άσυλο¹⁶, τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής ή την Ευρωπόλ σύμφωνα με τις εντολές τους.

Ειδικές εγγυήσεις

Το **άρθρο 6** θεσπίζει ειδικές εγγυήσεις. Για να διασφαλιστεί η πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου, το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών θα πρέπει να ενημερώνει δεόντως τους υπηκόους τρίτων χωρών ή τους ανιθαγενείς, σε γλώσσα την οποία κατανοεί ή εικάζεται ευλόγως ότι κατανοεί ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής, σχετικά με τα μέτρα που εφαρμόζονται, τα σημεία τα οποία είναι προσβάσιμα για την καταχώριση και την υποβολή αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας, ιδίως την τοποθεσία του πλησιέστερου σημείου όπου μπορούν να καταχωρίσουν ή να υποβάλουν αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας, τη δυνατότητα προσβολής της απόφασης που ελήφθη επί της αίτησης και τη διάρκεια των μέτρων. Επιπλέον, το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών δεν θα πρέπει να εφαρμόζει τα άρθρα 2, 3 και 4 σε βαθμό μεγαλύτερο από αυτόν που είναι απολύτως αναγκαίος για την αντιμετώπιση της κατάστασης και για περίοδο που δεν υπερβαίνει εκείνη που ορίζεται στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου.

Διαδικασία έγκρισης

Το **άρθρο 7** καθορίζει τη διαδικασία έγκρισης των παρεκκλίσεων. Η Επιτροπή πρέπει να υποβάλει πρόταση εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου, η οποία θα πρέπει να εγκριθεί από το Συμβούλιο για τον καθορισμό των παρεκκλίσεων που πρέπει να εφαρμοστούν. Η εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου θα πρέπει να ορίζει την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής των παρεκκλίσεων, καθώς και τη διάρκειά τους και την προσωρινή εφαρμογή της απόφασης. Οι παρεκκλίσεις θα πρέπει να εφαρμόζονται για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες. Η Επιτροπή πρέπει να παρακολουθεί και να επανεξετάζει συνεχώς την κατάσταση και, στη βάση αυτή, να προτείνει, κατά περίπτωση, την κατάργηση της εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου που εγκρίνει την εφαρμογή των ειδικών παρεκκλίσεων ή την έκδοση νέας εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου που εγκρίνει την παράταση της εφαρμογής των παρεκκλίσεων.

Συνεργασία και επανεξέταση

¹⁶ Ο ΟΕΕΑ παρέχει συνδρομή κατόπιν αιτήματος του κράτους μέλους ή με δική του πρωτοβουλία (με τη σύμφωνη γνώμη του οικείου κράτους μέλους) ή το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν, βάσει πρότασης της Επιτροπής σε τέτοιες ειδικές περιστάσεις.

Το **άρθρο 8** ορίζει ότι η Επιτροπή, οι οργανισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεργάζονται στενά και να αλληλοενημερώνονται τακτικά σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 7, τα οποία θεσπίζονται στην παρούσα πρόταση. Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να υποβάλλουν σχετικά δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων στατιστικών στοιχείων μέσω του ενωσιακού δικτύου για την ετοιμότητα αντιμετώπισης και τη διαχείριση μεταναστευτικών κρίσεων.

Οι οργανισμοί των Ηνωμένων Εθνών και άλλοι σχετικοί οργανισμοί-εταίροι θα πρέπει να έχουν αποτελεσματική πρόσβαση στα σύνορα υπό τους όρους που καθορίζονται στην αναδιατυπωμένη οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής και στον κανονισμό για τις διαδικασίες ασύλου. Η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες θα πρέπει να έχει πρόσβαση στους αιτούντες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που βρίσκονται στα σύνορα. Το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών θα πρέπει να συνεργάζεται στενά με τους οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών και σχετικούς οργανισμούς-εταίρους.

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την αντιμετώπιση καταστάσεων εργαλειοποίησης στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 78 παράγραφος 2 στοιχεία δ) και στ) και το άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο γ),

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹⁷,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών¹⁸,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών μπορεί να προκύψει όταν τρίτη χώρα υποκινεί αντικανονικές μεταναστευτικές ροές προς την Ένωση ενθαρρύνοντας ή διευκολύνοντας ενεργά την κυκλοφορία υπηκόων τρίτων χωρών στα εξωτερικά σύνορα, προς ή από την επικράτεια της και στη συνέχεια προς τα εν λόγω εξωτερικά σύνορα, όταν οι ενέργειες αυτές αποτελούν ένδειξη της πρόθεσης τρίτης χώρας να αποσταθεροποιήσει την Ένωση ή κράτος μέλος, όταν η φύση των ενεργειών αυτών ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο βασικές λειτουργίες του κράτους, συμπεριλαμβανομένων της εδαφικής ακεραιότητάς του, της διατήρησης της δημόσιας τάξης ή της διαφύλαξης της εθνικής του ασφάλειας.
- (2) Ο παρών κανονισμός αποτελεί απάντηση στην πρόσκληση που απηύθυνε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προς την Επιτροπή, στα συμπεράσματά του της 22ας Οκτωβρίου 2021, να προτείνει τυχόν αναγκαίες αλλαγές στο νομικό πλαίσιο της Ένωσης και συγκεκριμένα μέτρα για τη διασφάλιση άμεσης και κατάλληλης αντιμετώπισης της υβριδικής απειλής σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο και τις διεθνείς υποχρεώσεις. Επιπλέον, συμβάλλει στη θέσπιση ολοκληρωμένου και μόνιμου πλαισίου μέσω του οποίου θα τεθούν στη διάθεση των οικείων κρατών μελών τα αναγκαία εργαλεία για να μπορούν να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά και γρήγορα σε κατάσταση εργαλειοποίησης με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των διεθνών υποχρεώσεων.
- (3) Ένα από τα εργαλεία αυτά που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό είναι η θέσπιση επείγουσας διαδικασίας για τη διαχείριση της μετανάστευσης και του

¹⁷ ΕΕ C της, σ. .

¹⁸ ΕΕ C της, σ. .

ασύλου, η οποία θα δώσει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να προσφεύγουν σε νομικά μέσα για την αντιμετώπιση μελλοντικών καταστάσεων εργαλειοποίησης μεταναστών.

- (4) Ο παρών κανονισμός σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και συγκεκριμένα στα άρθρα 1, 4, 7, 24, 18, στο άρθρο 19 παράγραφος 2 και σημείο 2, καθώς και στη Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951. Για να αντικατοπτρίζονται, ιδίως, η πρωταρχική σημασία που πρέπει να δίνεται στο μείζον συμφέρον του παιδιού και η ανάγκη σεβασμού της οικογενειακής ζωής και για να διασφαλίζεται η προστασία της υγείας των οικείων προσώπων, ο παρών κανονισμός προβλέπει ειδικούς κανόνες και εγγυήσεις που θα ισχύουν για τους ασυνόδευτους ανηλίκους και τους ανηλίκους και τα μέλη των οικογενειών τους, καθώς και για τους αιτούντες των οποίων η κατάσταση της υγείας απαιτεί ειδική και επαρκή στήριξη. Οι κανόνες και οι εγγυήσεις που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) XXX/XXX¹⁹ [κανονισμός για τις διαδικασίες ασύλου] θα πρέπει να εξακολουθήσουν να ισχύουν για τα πρόσωπα που υπόκεινται στην επείγουσα διαδικασία για τη διαχείριση του ασύλου, εκτός εάν ο παρών κανονισμός ορίζει διαφορετικά. Οι κανόνες που ορίζονται στην οδηγία XXX/XXX [αναδιάρθρωση της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής]²⁰, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν την κράτηση των αιτούντων διεθνή προστασία, θα πρέπει να εξακολουθήσουν να ισχύουν, από τη στιγμή που υποβάλλεται η αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας, εκτός εάν ο παρών κανονισμός ορίζει διαφορετικά.
- (5) Για να βοηθηθεί το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης με σκοπό την ομαλή διαχείριση των ροών, στο πλαίσιο της επείγουσας διαδικασίας για τη διαχείριση του ασύλου, το οικείο κράτος μέλος θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να αποφασίζει, σε σχέση με υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που συλλαμβάνονται ή εντοπίζονται πλησίον των εξωτερικών συνόρων με την τρίτη χώρα η οποία εργαλειοποιεί μετανάστες μετά από μη επιτρεπόμενη διέλευση ή οι οποίοι έχουν παρουσιαστεί σε συνοριακά σημεία διέλευσης, να καταχωρίζει αιτήσεις παροχής διεθνούς προστασίας μόνο σε συγκεκριμένα σημεία καταχώρισης που έχουν οριστεί για τον σκοπό αυτόν και βρίσκονται πλησίον των συνόρων, και να παρέχει πραγματική δυνατότητα υποβολής αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας μόνο στα συγκεκριμένα σημεία που έχουν οριστεί γι' αυτούς τους σκοπούς και τα οποία θα πρέπει να είναι εύκολα προσβάσιμα. Πρέπει να εξασφαλίζεται αποτελεσματική και πραγματική πρόσβαση στη διαδικασία διεθνούς προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 18 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951. Για τον σκοπό αυτόν, το οικείο κράτος μέλος θα πρέπει να διασφαλίσει ότι θα οριστούν και θα ανοίξουν για τον σκοπό αυτόν επαρκή σημεία καταχώρισης, τα οποία μπορούν να περιλαμβάνουν συνοριακά σημεία διέλευσης. Οι αιτούντες θα πρέπει να ενημερώνονται δεόντως σχετικά με το πού θα καταχωριστεί η αίτησή τους και πού μπορεί να υποβληθεί.
- (6) Σε κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών, είναι σημαντικό να αποτρέπεται η είσοδος προσώπων που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις εισόδου και, παράλληλα, να διασφαλίζεται η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Για να διασφαλιστεί ότι το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει τέτοια κατάσταση διαθέτει την αναγκαία ευελιξία και για να αποφευχθεί η στοχοποίηση από εχθρική τρίτη χώρα συγκεκριμένων ιθαγενειών ή συγκεκριμένων κατηγοριών υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, θα πρέπει να είναι δυνατό, στο πλαίσιο της επείγουσας διαδικασίας για τη διαχείριση της

¹⁹ ΕΕ C της , σ. .

²⁰ ΕΕ C της , σ. .

μετανάστευσης και του ασύλου που ορίζεται στον παρόντα κανονισμό, το οικείο κράτος μέλος να λαμβάνει απόφαση στο πλαίσιο της διαδικασίας στα σύνορα, όπως ορίζεται στο άρθρο 41 του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τις διαδικασίες ασύλου] σχετικά με το παραδεκτό και το βάσιμο όλων των αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας που υποβάλλονται από υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς οι οποίοι συλλαμβάνονται ή εντοπίζονται πλησίον των συνόρων με την τρίτη χώρα μετά από μη επιτρεπόμενη διέλευση ή οι οποίοι έχουν παρουσιαστεί σε συννοριακά σημεία διέλευσης. Πρέπει να τηρούνται οι αρχές και οι εγγυήσεις που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τις διαδικασίες ασύλου].

- (7) Όταν εφαρμόζεται η επείγουσα διαδικασία για τη διαχείριση του ασύλου, πρωταρχικό μέλημα των αρμόδιων αρχών θα πρέπει να είναι το μείζον συμφέρον του παιδιού και οι εγγυήσεις για τους αιτούντες με ιατρικές παθήσεις. Για τον λόγο αυτόν, το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης θα πρέπει να αποκλείει από την επείγουσα διαδικασία για τη διαχείριση του ασύλου τις περιπτώσεις στις οποίες υπάρχουν ιατρικοί λόγοι για τη μη εφαρμογή της διαδικασίας στα σύνορα σύμφωνα με το άρθρο 41 παράγραφος 9 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τις διαδικασίες ασύλου]. Αυτό θα πρέπει επίσης να ισχύει όταν τα προβλήματα υγείας καθίστανται εμφανή κατά την εξέταση της αίτησης. Το οικείο κράτος μέλος θα πρέπει επίσης να δίνει προτεραιότητα στην εξέταση των αιτήσεων που υποβάλλονται από πρόσωπα των οποίων οι αιτήσεις είναι πιθανό να είναι βάσιμες ή που υποβάλλονται από ανηλίκους και μέλη της οικογένειάς τους, καθώς και από ασυνόδευτους ανηλίκους. Εάν κατά τη διάρκεια του ελέγχου διαλογής δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τον έλεγχο διαλογής]²¹ ή της εξέτασης της αίτησης καταστεί προφανές ότι ο αιτών χρήζει ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων και ότι δεν μπορεί να παρασχεθεί επαρκής στήριξη στο πλαίσιο της διαδικασίας στα σύνορα, σύμφωνα με το άρθρο 41 παράγραφος 9 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τις διαδικασίες ασύλου], το οικείο κράτος μέλος δεν θα πρέπει να εφαρμόζει, ή θα πρέπει να παύσει να εφαρμόζει, την επείγουσα διαδικασία για τη διαχείριση του ασύλου στα σύνορα.
- (8) Σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 3 στοιχείο δ) της οδηγίας XXX/XXX [αναδιτύπωση της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής], ο αιτών μπορεί να υποβληθεί σε κράτηση προκειμένου να ληφθεί απόφαση, στο πλαίσιο διαδικασίας, σχετικά με το δικαίωμα του αιτούντος να εισέλθει στην επικράτεια. Το άρθρο 8 παράγραφος 2 της εν λόγω οδηγίας προβλέπει επίσης ότι τα κράτη μέλη μπορούν να θέσουν αιτούντα υπό κράτηση μόνον εάν δεν είναι δυνατό να εφαρμοστούν αποτελεσματικά άλλα λιγότερο αναγκαστικά εναλλακτικά μέτρα — όπως είναι οι περιορισμοί στην ελεύθερη κυκλοφορία βάσει του άρθρου 7 της εν λόγω οδηγίας. Θα πρέπει να τηρούνται οι κανόνες και οι εγγυήσεις σχετικά με την κράτηση που ορίζονται στην οδηγία XXX/XXX [αναδιτύπωση της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής], ιδίως όσον αφορά τους ασυνόδευτους ανηλίκους, τους ανηλίκους και τις οικογένειές τους. Εναλλακτικές λύσεις αντί της κράτησης, όπως οι περιορισμοί στην ελεύθερη κυκλοφορία σύμφωνα με το άρθρο 7 της οδηγίας XXX/XXX [αναδιτύπωση της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής], μπορούν να είναι εξίσου αποτελεσματικές με την κράτηση σε περίπτωση εργαλειοποίησης μεταναστών και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να εξετάζονται από τις αρχές, ιδιαίτερα για τους ανηλίκους. Σε κάθε περίπτωση, εάν εφαρμόζεται κράτηση και δεν πληρούνται ή δεν μπορούν να πληρούνται οι εγγυήσεις και οι προϋποθέσεις κράτησης στα σύνορα, η επείγουσα διαδικασία για τη διαχείριση

²¹ EEC της, σ. .

του ασύλου δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται ή θα πρέπει να παύσει να εφαρμόζεται, όπως προβλέπεται στο άρθρο 41 παράγραφος 9 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τις διαδικασίες ασύλου].

- (9) Σε κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών, το οικείο κράτος μέλος θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να καταχωρίζει αιτήσεις παροχής διεθνούς προστασίας εντός παραταθείσας περιόδου τεσσάρων εβδομάδων. Επιπλέον, θα πρέπει να μπορεί να εξετάζει αιτήσεις παροχής διεθνούς προστασίας στα σύνορα για μέγιστη διάρκεια δεκαέξι εβδομάδων. Εάν η απόφαση επί της αίτησης, συμπεριλαμβανομένης της απόφασης για ενδεχόμενη προσφυγή κατά αρνητικής απόφασης, η οποία δεν θα πρέπει να έχει αυτόματο ανασταλτικό αποτέλεσμα, δεν ληφθεί εντός των δεκαέξι εβδομάδων, θα πρέπει να επιτρέπεται η είσοδος στην επικράτεια, εκτός εάν το πρόσωπο υπόκειται στη διαδικασία επιστροφής. Οι εν λόγω διαδικαστικές προθεσμίες έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να βοηθήσουν το οικείο κράτος μέλος να αντιμετωπίζει την κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών. Όταν αντιμετωπίζει τέτοια κατάσταση, το οικείο κράτος μέλος πρέπει να εκτρέψει πόρους για τη διαχείριση των υπηκόων τρίτων χωρών που φθάνουν στα σύνορά του ή που βρίσκονται ήδη στην επικράτειά του. Ως εκ τούτου, σε τέτοιες καταστάσεις, το οικείο κράτος μέλος ενδέχεται να χρειαστεί χρόνο για να αναδιοργανώσει τους πόρους του και για να αυξήσει την ικανότητά του, μεταξύ άλλων με την υποστήριξη των οργανισμών της ΕΕ. Επιπλέον, ο αριθμός των αιτούντων στο πλαίσιο της διαδικασίας στα σύνορα θα είναι μεγαλύτερος απ' ό,τι υπό κανονικές συνθήκες και, ως εκ τούτου, το οικείο κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης ενδέχεται να χρειάζεται περισσότερο χρόνο για να μπορεί να λαμβάνει αποφάσεις χωρίς να επιτρέπει την είσοδο στην επικράτειά του. Ωστόσο, το οικείο κράτος μέλος θα πρέπει να δίνει προτεραιότητα στην καταχώριση των αιτήσεων βάσιμων υποθέσεων, καθώς και ασυνόδευτων ανηλίκων και ανηλίκων και μελών των οικογενειών τους.
- (10) Βίαιες πράξεις στα σύνορα πρέπει να αποφεύγονται πάση θυσία, όχι μόνο για την προστασία της εδαφικής ακεραιότητας και της ασφάλειας του κράτους μέλους που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης, αλλά και για τη διαφύλαξη της ασφάλειας και της προστασίας των υπηκόων τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών, συμπεριλαμβανομένων των οικογενειών και των παιδιών που αναμένουν την ευκαιρία να υποβάλουν αίτηση ασύλου στην Ένωση με ειρηνικό τρόπο. Όταν το οικείο κράτος μέλος έρχεται αντιμέτωπο με βίαιες πράξεις στα εξωτερικά σύνορά του, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο προσπαθειών από υπηκόους τρίτων χωρών να εισβάλουν μαζικά και με δυσανάλογα βίαια μέσα, το εν λόγω κράτος μέλος θα πρέπει να είναι σε θέση να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο για να διατηρήσει την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη και να διασφαλίσει την αποτελεσματική εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.
- (11) Όταν ένα κράτος μέλος αντιμετωπίζει ροή υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών στα σύνορα λόγω εργαλειοποίησης, το κράτος μέλος αυτό ενδέχεται να μην είναι δυνατό να διασφαλίσει στην πράξη τις υλικές συνθήκες υποδοχής που απαιτούνται συνήθως, καθώς οι ικανότητές του ενδέχεται να έχουν επιβαρυνθεί υπερβολικά. Για τον λόγο αυτόν, σε κατάσταση εργαλειοποίησης, το οικείο κράτος μέλος θα πρέπει να μπορεί να καθορίζει λεπτομέρειες για τις υλικές συνθήκες υποδοχής διαφορετικές από εκείνες που προβλέπονται στην οδηγία XXX/XXX [αναδιατύπωση της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής] σε περιπτώσεις άλλες από εκείνες που αναφέρονται στο άρθρο 17 παράγραφος 9 της εν λόγω οδηγίας, παρέχοντας παράλληλα στους υπηκόους τρίτων χωρών και τους ανιθαγενείς προσωρινή στέγαση, η οποία θα πρέπει να προσαρμόζεται στις εποχικές καιρικές συνθήκες και να καλύπτει τις βασικές τους ανάγκες, ιδίως

μέσω της παροχής τροφής, νερού, ρουχισμού, κατάλληλης ιατρικής περίθαλψης, καθώς και βοήθεια σε ευάλωτα άτομα, με πλήρη σεβασμό του δικαιώματος στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Με την επιφύλαξη των σχετικών υποχρεώσεων που επιβάλλονται στα κράτη μέλη από τον παρόντα κανονισμό, τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να διασφαλίζουν την πρόσβαση και να επιτρέπουν την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας από τις ανθρωπιστικές οργανώσεις σύμφωνα με τις υφιστάμενες ανάγκες των οικείων προσώπων.

- (12) Προκειμένου να συμπληρωθεί και να διασφαλιστεί η πλήρης συνοχή με την επείγουσα διαδικασία για τη διαχείριση του ασύλου στα εξωτερικά σύνορα, οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών θα πρέπει να διαθέτουν την αναγκαία ευελιξία για τη διεξαγωγή των διαδικασιών επιστροφής, μετά την εφαρμογή επείγουσας διαδικασίας για τη διαχείριση του ασύλου. Για τον λόγο αυτόν, σε κατάσταση εργαλειοποίησης, θα πρέπει να επιτρέπεται στο οικείο κράτος μέλος να παρεκκλίνει από την εφαρμογή της οδηγίας XXX/XXX [αναδιατύπωση της οδηγίας για την επιστροφή]²² όσον αφορά υπηκόους τρίτων χωρών και ανιθαγενείς των οποίων η αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας απορρίφθηκε στο πλαίσιο επείγουσας διαδικασίας για τη διαχείριση του ασύλου, όπως ορίζεται στον παρόντα κανονισμό. Όταν υποβάλλεται μεταγενέστερη αίτηση απλώς και μόνο για την καθυστέρηση ή την παρεμπόδιση της επιστροφής, τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόζουν τους κανόνες που καθορίζονται στα άρθρα 42 και 43 του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τις διαδικασίες ασύλου]. Οι κανόνες που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό δεν θίγουν τη δυνατότητα των κρατών μελών να παρεκκλίνουν από την εφαρμογή της οδηγίας XXX/XXX [αναδιατύπωση της οδηγίας για την επιστροφή] δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφος 2 στοιχείο α) της εν λόγω οδηγίας όσον αφορά τους παρανόμως διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που συλλαμβάνονται σε σχέση με αντικανονική χερσαία, θαλάσσια ή εναέρια διέλευση των εξωτερικών συνόρων κράτους μέλους και στους οποίους δεν έχει, εν συνεχεία, χορηγηθεί άδεια ή δικαίωμα να παραμείνουν στο εν λόγω κράτος μέλος.
- (13) Κατά την εφαρμογή της παρέκκλισης από την εφαρμογή της οδηγίας XXX/XXX [αναδιατύπωση της οδηγίας για την επιστροφή], το οικείο κράτος μέλος θα πρέπει να διασφαλίζει την πλήρη τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των διεθνών υποχρεώσεών του. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται ο πλήρης σεβασμός της αρχής της μη επαναπροώθησης και η δέουσα συνεκτίμηση του μείζονος συμφέροντος του παιδιού, της οικογενειακής ζωής και της κατάστασης της υγείας του συγκεκριμένου υπηκόου τρίτης χώρας, όπως άλλως προβλέπεται για παρεκκλίσεις στην οδηγία για την επιστροφή. Το κράτος μέλος πρέπει επίσης να μεριμνά ώστε η μεταχείριση και το επίπεδο προστασίας όσον αφορά τους περιορισμούς της χρήσης αναγκαστικών μέτρων, την αναβολή της απομάκρυνσης, την επείγουσα υγειονομική περίθαλψη και τις ανάγκες των ευάλωτων ατόμων και τους όρους κράτησης να μην είναι λιγότερο ευνοϊκά από αυτά που ορίζονται στην οδηγία XXX/XXX [αναδιατύπωση της οδηγίας για την επιστροφή].
- (14) Όταν ένα κράτος μέλος εφαρμόζει ένα ή περισσότερα από τα μέτρα του παρόντος κανονισμού, το κράτος μέλος θα πρέπει να ενημερώνει σχετικά τους υπηκόους τρίτων χωρών και τους ανιθαγενείς. Ειδικότερα, το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης θα πρέπει να ενημερώνει τους υπηκόους τρίτων χωρών ή τους ανιθαγενείς, σε γλώσσα την οποία κατανοεί ή ευλόγως εικάζεται ότι κατανοεί ο

²² ΕΕ C της , σ. .

υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής, σχετικά με τις παρεκκλίσεις που εφαρμόζονται, τα σημεία τα οποία είναι προσβάσιμα για την καταχώριση και την υποβολή αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας, ιδίως την τοποθεσία των πλησιέστερων σημείων όπου μπορούν να καταχωρίσουν και να υποβάλουν την αίτησή τους, τη δυνατότητα προσβολής της απόφασης επί της αίτησης και τη διάρκεια των μέτρων.

- (15) Σε περίπτωση εργαλειοποίησης μεταναστών, το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να ζητήσει από άλλα κράτη μέλη μέτρα στήριξης και αλληλεγγύης που ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες του για τη διαχείριση της κατάστασης εργαλειοποίησης. Τα μέτρα στήριξης και αλληλεγγύης θα μπορούσαν να λάβουν όλες τις μορφές για την αντιμετώπιση της κατάστασης εργαλειοποίησης, συμπεριλαμβανομένων μέτρων ανάπτυξης ικανοτήτων, στήριξης για την επιστροφή και στήριξης όσον αφορά την εξωτερική διάσταση της κρίσης, καθώς και μέτρων που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση της κατάστασης εργαλειοποίησης μέσω της συνεργασίας με τρίτες χώρες ή της προσέγγισης τρίτων χωρών των οποίων οι υπήκοοι εργαλειοποιούνται.
- (16) Τα άλλα κράτη μέλη που δεν αντιμετωπίζουν την ίδια κατάσταση εργαλειοποίησης θα πρέπει να κληθούν να συνεισφέρουν υπέρ κράτους μέλους που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μέσω μέτρων στήριξης και αλληλεγγύης που αντιστοιχούν στις ανάγκες που έχουν προσδιοριστεί. Η Επιτροπή θα πρέπει να συντονίζει τα εν λόγω μέτρα στήριξης και αλληλεγγύης το συντομότερο δυνατό μετά την παραλαβή του αιτήματος από το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης.
- (17) Κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών μπορεί να ζητήσει στήριξη από τον Οργανισμό της ΕΕ για το Άσυλο, τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής ή την Ευρωπόλ σύμφωνα με τις εντολές τους. Κατά περίπτωση, ο Οργανισμός για το Άσυλο μπορεί να προτείνει συνδρομή με δική του πρωτοβουλία σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 1 στοιχείο δ) του κανονισμού XXX/XXX [κανονισμός για τον Οργανισμό της ΕΕ για το Άσυλο], ενώ ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής μπορεί να προτείνει συνδρομή στον τομέα της επιστροφής σύμφωνα με τα άρθρα 48, 50, 52 και 53 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1896 σε συμφωνία με το οικείο κράτος μέλος και η Ευρωπόλ μπορεί να προτείνει συνδρομή σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/794.
- (18) Εάν το οικείο κράτος μέλος ζητήσει την εφαρμογή των σχετικών παρεκκλίσεων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, και λαμβανομένου υπόψη του κατά πόσον το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει αναγνωρίσει ότι η Ένωση ή ένα ή περισσότερα από τα κράτη μέλη της αντιμετωπίζουν κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών, η Επιτροπή θα πρέπει, κατά περίπτωση, να υποβάλει πρόταση που θα επιτρέπει σε κράτος μέλος να εφαρμόσει τους κανόνες παρέκκλισης που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό. Για να εξασφαλιστεί υψηλό επίπεδο πολιτικού ελέγχου και στήριξης και να ενισχυθεί η έκφραση της αλληλεγγύης της Ένωσης προς το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών, θα πρέπει να ανατεθούν στο Συμβούλιο εκτελεστικές αρμοδιότητες. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο θα πρέπει να εκδίδει την εκτελεστική απόφαση που θα επιτρέπει στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν κανόνες παρέκκλισης.
- (19) Η εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου θα πρέπει να περιλαμβάνει έγκριση των ειδικών παρεκκλίσεων που θα μπορούσε να εφαρμόσει το κράτος μέλος που

αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών και να ορίζει την ημερομηνία από την οποία θα πρέπει να εφαρμοστούν, καθώς και τη διάρκειά τους.

- (20) Για την υποστήριξη του οικείου κράτους μέλους σε σχέση με την παροχή της αναγκαίας συνδρομής στους υπηκόους τρίτων χωρών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, μεταξύ άλλων με την προώθηση δραστηριοτήτων οικειοθελούς επιστροφής ή με την εκτέλεση των ανθρωπιστικών καθηκόντων τους, οι οργανισμοί των Ηνωμένων Εθνών και άλλοι σχετικοί οργανισμοί-εταίροι, ειδικότερα ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης και η Διεθνής Ομοσπονδία των Εταιρειών του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου, θα πρέπει να έχουν αποτελεσματική πρόσβαση στα σύνορα υπό τους όρους που καθορίζονται στην οδηγία (ΕΕ) XXX/XXX [*αναδιατύπωση της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής*] και στον κανονισμό (ΕΕ) XXX/XXX [*κανονισμός για τις διαδικασίες ασύλου*]. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) XXX/XXX [*κανονισμός για τις διαδικασίες ασύλου*], ο Ύπατος Αρμοστής του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες θα πρέπει να έχει πρόσβαση στους αιτούντες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που βρίσκονται στα σύνορα. Για τον σκοπό αυτόν, το οικείο κράτος μέλος θα πρέπει να συνεργάζεται στενά με τους οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών και σχετικούς οργανισμούς-εταίρους.
- (21) [Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στη θέσπιση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του.]

Η

[Σύμφωνα με το άρθρο 3 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, που προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ιρλανδία γνωστοποίησε (με επιστολή της ...), την επιθυμία της να συμμετάσχει στη θέσπιση και εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.]

- (22) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, που προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του.

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Ο παρών κανονισμός προβλέπει ειδικούς κανόνες που παρεκκλίνουν από εκείνους που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) XXX/XXX [*κανονισμός για τις διαδικασίες ασύλου*], στην

οδηγία (ΕΕ) XXX/XXX [αναδιατύπωση της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής] και στην οδηγία (ΕΕ) XXX/XXX [αναδιατύπωση της οδηγίας για την επιστροφή], οι οποίοι μπορούν να εφαρμόζονται από κράτος μέλος σε κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών, όπως ορίζεται στο [άρθρο 2 παράγραφος 27] του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, όταν αυτό είναι αναγκαίο για την αντιμετώπιση τέτοιας κατάστασης. Προβλέπει επίσης ειδικούς κανόνες σχετικά με μέτρα στήριξης και αλληλεγγύης που μπορούν να λαμβάνονται σε τέτοια κατάσταση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Επείγουσα διαδικασία μετανάστευσης και ασύλου σε κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών

Άρθρο 2

Επείγουσα διαδικασία μετανάστευσης και ασύλου σε κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών

1. Σε κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών, όπως αναφέρεται στο άρθρο 1, το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει την άφιξη υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών στα εξωτερικά του σύνορα ως συνέπεια της κατάστασης αυτής μπορεί να εφαρμόζει, όσον αφορά υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που συλλαμβάνονται ή εντοπίζονται πλησίον των εξωτερικών συνόρων με την τρίτη χώρα η οποία εργαλειοποιεί μετανάστες σε σχέση με μη επιτρεπόμενη διέλευση ή οι οποίοι έχουν παρουσιαστεί σε συνοριακά σημεία διέλευσης, μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες παρεκκλίσεις, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 6:

α) κατά παρέκκλιση από το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τις διαδικασίες ασύλου], μπορεί να καταχωρίζει τις αιτήσεις παροχής διεθνούς προστασίας που υποβάλλονται εντός της περιόδου εφαρμογής του παρόντος στοιχείου, το αργότερο τέσσερις εβδομάδες μετά την υποβολή της αίτησης.

Κατά την εφαρμογή της παρέκκλισης αυτής, το οικείο κράτος μέλος δίνει προτεραιότητα στην καταχώριση των αιτήσεων που είναι πιθανό να είναι βάσιμες, καθώς και των αιτήσεων ασυνόδευτων ανηλίκων και ανηλίκων και των μελών των οικογενειών τους·

β) κατά παρέκκλιση από το άρθρο 41 παράγραφος 2 στοιχεία α) και β) και το άρθρο 41 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [τροποποιημένος κανονισμός για τις διαδικασίες ασύλου], μπορεί να αποφασίζει στα σύνορά του ή στις ζώνες διέλευσης σχετικά με το παραδεκτό και το βάσιμο όλων των αιτήσεων που καταχωρίστηκαν εντός της περιόδου εφαρμογής του παρόντος στοιχείου.

Κατά την εφαρμογή της παρέκκλισης αυτής, το οικείο κράτος μέλος δίνει προτεραιότητα στην εξέταση των αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας που ενδέχεται να είναι βάσιμες, καθώς και των αιτήσεων που υποβάλλονται από ασυνόδευτους ανηλίκους και ανηλίκους και τα μέλη των οικογενειών τους·

γ) κατά παρέκκλιση από το άρθρο 41 παράγραφος 11 του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τις διαδικασίες ασύλου], η μέγιστη διάρκεια της επείγουσας διαδικασίας για τη διαχείριση του ασύλου για την εξέταση των αιτήσεων που καταχωρίζονται εντός της περιόδου εφαρμογής του παρόντος

στοιχείου είναι δεκαέξι εβδομάδες. Μετά την παρέλευση της εν λόγω περιόδου, υπό την προϋπόθεση ότι ο αιτών δεν υπόκειται στη διαδικασία επιστροφής σύμφωνα με το άρθρο 4, ο αιτών επιτρέπεται να εισέλθει στην επικράτεια του κράτους μέλους για την ολοκλήρωση της διαδικασίας διεθνούς προστασίας.

2. Κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, εφαρμόζονται οι αρχές και οι εγγυήσεις του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τις διαδικασίες ασύλου].

Άρθρο 3

Υλικές συνθήκες υποδοχής

Κατά παρέκκλιση από την οδηγία XXX/XXX [αναδιατύπωση της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής] και σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 6, το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει την άφιξη υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών στα εξωτερικά του σύνορα ως συνέπεια κατάστασης εργαλειοποίησης μεταναστών μπορεί να καθορίζει προσωρινά λεπτομέρειες για τις υλικές συνθήκες υποδοχής διαφορετικές από εκείνες που προβλέπονται στα άρθρα 16 και 17 της εν λόγω οδηγίας σε σχέση με αιτούντες οι οποίοι συλλαμβάνονται ή εντοπίζονται πλησίον των συνόρων με την τρίτη χώρα που εργαλειοποιεί μετανάστες σε σχέση με μη επιτρεπόμενη διέλευση ή οι οποίοι έχουν παρουσιαστεί σε συνοριακά σημεία διέλευσης, και υπόκεινται στα μέτρα του άρθρου 2 του παρόντος κανονισμού, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω κράτη μέλη καλύπτουν τις βασικές ανάγκες των αιτούντων, ιδίως τροφή, νερό, ρουχισμό, κατάλληλη ιατρική περίθαλψη και προσωρινή στέγαση προσαρμοσμένη στις εποχικές καιρικές συνθήκες, και με πλήρη σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Άρθρο 4

Επείγουσα διαδικασία για τη διαχείριση των επιστροφών σε κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών

Σε κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών και σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 6, το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει την άφιξη υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών στα εξωτερικά του σύνορα ως συνέπεια κατάστασης εργαλειοποίησης μεταναστών μπορεί, όσον αφορά τους υπηκόους τρίτων χωρών ή τους ανιθαγενείς που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις εισόδου και των οποίων οι αιτήσεις απορρίφθηκαν στο πλαίσιο της επείγουσας διαδικασίας για τη διαχείριση του ασύλου στα σύνορα σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχεία β) και γ), και οι οποίοι δεν έχουν δικαίωμα παραμονής και δεν επιτρέπεται να παραμένουν, να αποφασίσει να μην εφαρμόσει το άρθρο 41α του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τις διαδικασίες ασύλου] και την οδηγία XXX/XXX [αναδιατύπωση της οδηγίας για την επιστροφή]. Όταν κάνει χρήση της παρέκκλισης αυτής, το οικείο κράτος μέλος:

- α) τηρεί την αρχή της μη επαναπροώθησης και λαμβάνει δεόντως υπόψη το μείζον συμφέρον του παιδιού, την οικογενειακή ζωή και την κατάσταση της υγείας του οικείου υπηκόου τρίτης χώρας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της οδηγίας XXX/XXX [αναδιατύπωση της οδηγίας για την επιστροφή].
- β) μεριμνά ώστε η μεταχείριση και το επίπεδο προστασίας τους να μην είναι λιγότερο ευνοϊκά από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 10 παράγραφοι 4 και 5 (περιορισμοί της χρήσης αναγκαστικών μέτρων), το άρθρο 11 παράγραφος 2 στοιχείο α) (αναβολή της απομάκρυνσης), το άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχεία β) και δ) (επείγουσα υγειονομική περίθαλψη και συνυπολογισμός των αναγκών των ευάλωτων ατόμων)

και τα άρθρα 19 και 20 (όροι κράτησης και κράτηση ανηλίκων και οικογενειών) της οδηγίας XXX/XXX [αναδιατύπωση της οδηγίας για την επιστροφή].

Άρθρο 5

Μέτρα στήριξης και αλληλεγγύης

1. Όταν κράτος μέλος αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών, μπορεί να ζητήσει μέτρα στήριξης και αλληλεγγύης από άλλα κράτη μέλη για τη διαχείριση της κατάστασης αυτής. Οι συνεισφορές στήριξης και αλληλεγγύης υπέρ κράτους μέλους που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών μπορούν να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα είδη συνεισφορών:
  - α) μέτρα ανάπτυξης ικανοτήτων στον τομέα του ασύλου, της υποδοχής και της επιστροφής·
  - β) επιχειρησιακή στήριξη στον τομέα του ασύλου, της υποδοχής και της επιστροφής·
  - γ) μέτρα που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση της κατάστασης εργαλειοποίησης, συμπεριλαμβανομένων ειδικών μέτρων για τη στήριξη της επιστροφής, μέσω της συνεργασίας με τρίτες χώρες ή της προσέγγισης τρίτων χωρών των οποίων οι υπήκοοι εργαλειοποιούνται· ή
  - δ) κάθε άλλο μέτρο που κρίνεται κατάλληλο για την αντιμετώπιση της κατάστασης εργαλειοποίησης και τη στήριξη του οικείου κράτους μέλους.
2. Το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης αποστέλλει αίτημα στην Επιτροπή για συνεισφορές στήριξης και αλληλεγγύης από άλλα κράτη μέλη, προσδιορίζοντας τα μέτρα αλληλεγγύης που ζητεί.
3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων περί αλληλεγγύης του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης και ανωτέρας βίας], η Επιτροπή καλεί, το συντομότερο δυνατό μετά την παραλαβή του αιτήματος για μέτρα στήριξης και αλληλεγγύης, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 2, άλλα κράτη μέλη να συνεισφέρουν μέσω μέτρων στήριξης και αλληλεγγύης όπως αναφέρονται στην παράγραφο 1 τα οποία ανταποκρίνονται στις ανάγκες του κράτους μέλους που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης. Η Επιτροπή συντονίζει τα μέτρα στήριξης και αλληλεγγύης που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.
4. Κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών μπορεί να ζητήσει στήριξη από τον Οργανισμό της ΕΕ για το Άσυλο, τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής ή την Ευρωπόλ σύμφωνα με τις εντολές τους. Κατά περίπτωση, ο Οργανισμός της ΕΕ για το Άσυλο μπορεί να προτείνει συνδρομή με δική του πρωτοβουλία σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 1 στοιχείο δ) του κανονισμού XXX/XXX [κανονισμός για τον Οργανισμό της ΕΕ για το Άσυλο]. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής μπορεί να προτείνει συνδρομή στο οικείο κράτος μέλος στον τομέα της επιστροφής, σύμφωνα με τα άρθρα 48, 50, 52 και 53 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1896. Η Ευρωπόλ μπορεί να προτείνει συνδρομή για τη συνεργασία στον τομέα της επιβολής του νόμου σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/794.

Άρθρο 6

Ειδικές εγγυήσεις

1. Κατά την εφαρμογή των παρεκκλίσεων που αναφέρονται στα άρθρα 2, 3 και 4, το οικείο κράτος μέλος ενημερώνει δεόντως τους υπηκόους τρίτων χωρών ή τους ανιθαγενείς, σε γλώσσα την οποία κατανοεί ή ευλόγως εικάζεται ότι κατανοεί ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής, σχετικά με τα μέτρα που εφαρμόζονται, τη θέση των σημείων καταχώρισης, συμπεριλαμβανομένων των συνοριακών σημείων διέλευσης, τα οποία είναι προσβάσιμα για την καταχώριση και υποβολή αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας, καθώς και τη διάρκεια των μέτρων.
2. Το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών δεν εφαρμόζει τα άρθρα 2, 3 και 4 για χρονικό διάστημα πέραν του απολύτως αναγκαίου για την αντιμετώπιση της κατάστασης εργαλειοποίησης μεταναστών και, σε κάθε περίπτωση, για διάστημα μεγαλύτερο από αυτό που ορίζεται στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου η οποία αναφέρεται στο άρθρο 7 παράγραφος 4.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

Διαδικαστικοί κανόνες

Άρθρο 7

Διαδικασία έγκρισης

1. Κράτος μέλος που αντιμετωπίζει την άφιξη υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών στα εξωτερικά του σύνορα ως συνέπεια κατάστασης εργαλειοποίησης μεταναστών μπορεί να ζητήσει την άδεια να εφαρμόσει τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στα άρθρα 2, 3 και 4.
2. Όταν η Επιτροπή το κρίνει σκόπιμο, βάσει των πληροφοριών τις οποίες παρέχει το αιτούν κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών, υποβάλλει, χωρίς καθυστέρηση, πρόταση εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου που αναφέρεται στην παράγραφο 3.
3. Το Συμβούλιο αξιολογεί επειγόντως την εν λόγω πρόταση και εκδίδει εκτελεστική απόφαση που επιτρέπει στο οικείο κράτος μέλος να εφαρμόσει τις ειδικές παρεκκλίσεις που προβλέπονται στα άρθρα 2, 3 και 4.
4. Η εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου που αναφέρεται στην παράγραφο 3 ορίζει την ημερομηνία από την οποία μπορούν να εφαρμόζονται οι κανόνες των άρθρων 2, 3 και 4, καθώς και τη χρονική περίοδο εφαρμογής τους, η οποία δεν υπερβαίνει αρχική περίοδο έξι μηνών.
5. Η Επιτροπή παρακολουθεί και επανεξετάζει διαρκώς την κατάσταση της εργαλειοποίησης μεταναστών. Όταν η Επιτροπή το κρίνει σκόπιμο, μπορεί να προτείνει την κατάργηση της εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου που αναφέρεται στην παράγραφο 3 ή την έκδοση νέας εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου η οποία να επιτρέπει την παράταση της εφαρμογής των ειδικών παρεκκλίσεων που αναφέρονται στα άρθρα 2, 3 και 4 για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες. Το οικείο κράτος μέλος παρέχει στην Επιτροπή τις ειδικές πληροφορίες που απαιτούνται για τη διενέργεια της εν λόγω επανεξέτασης και για την υποβολή της πρότασης για κατάργηση ή παράταση, καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που μπορεί να ζητήσει η Επιτροπή.

Άρθρο 8

Συνεργασία και αξιολόγηση

1. Η Επιτροπή, τα αρμόδια θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών συνεργάζονται στενά και αλληλοενημερώνονται τακτικά σχετικά με την εφαρμογή των παρεκκλίσεων και των μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 7. Το οικείο κράτος μέλος συνεχίζει να υποβάλλει όλα τα σχετικά δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων των στατιστικών στοιχείων που σχετίζονται με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, μέσω του ενωσιακού δικτύου για την ετοιμότητα αντιμετώπισης και τη διαχείριση μεταναστευτικών κρίσεων.
2. Το κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κατάσταση εργαλειοποίησης μεταναστών διασφαλίζει στενή συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και σχετικούς οργανισμούς-εταίρους για τον καθορισμό των τρόπων στήριξης αιτούντων που βρίσκονται σε κατάσταση εργαλειοποίησης σύμφωνα με τους κανόνες που ορίζονται στο παρόν κεφάλαιο και στον κανονισμό (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τις διαδικασίες ασύλου] και στην οδηγία XXX/XXX [αναδιατύπωση της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής].

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 9

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Στρασβούργο,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Η Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος